

อิสรภาพของความรัก

FREEDOM OF LOVE

T120692

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.....
วัน, เดือน, ปี.....

120692

22 สิงหาคม 2555

b.....
i.....

ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาพพิมพ์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2553 - 2554

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง อนุมัติให้ศิลป
นิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

.....
.....คณบดี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะกรรมการตรวจศิลปนิพนธ์

.....
.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒิกร คงคา)

..... กรรมการ ..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์เตชา วราชน) (รองศาสตราจารย์กัญญา คำโสภี)

..... กรรมการ ..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุรพงษ์ สมสูง) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์คณากร วิชาชีวะ)

..... กรรมการ ..... กรรมการ
(อาจารย์ถนอมวล เตชาคนิวงศ์) (อาจารย์พัชรา แก้วทองดาส)

..... กรรมการ ..... กรรมการ
(อาจารย์ธนากร พัฒนสุทธิชกุล)

..... กรรมการและเลขานุการ
(อาจารย์ยุทธนา นิมเกตุ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คณากร วิชาชีวะ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อศิลปนิพนธ์	อิสรภาพของความรัก
	Freedom of love
ชื่อ	นางสาว ฟ้าสวย กล่อมจิตร
สาขาวิชา	ภาพพิมพ์
คณะ	สถาปัตยกรรมศาสตร์
ปีการศึกษา	2553 - 2554
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณากร คชาชีวะ

บทคัดย่อ

อิสรภาพของความรัก เคยได้ยินมาว่าความรักนั้นคือสิ่งที่สวยงาม ไม่ว่าจะความรักนั้นจะเป็นสิ่งที่เป็นสุขหรือเป็นทุกข์ ความรักก็ยังคงเป็นประสบการณ์ล้ำค่าที่หัวใจควรจะได้เรียนรู้ ความรักจึงควรได้รับการต้อนรับอย่างยินดี แล้วทำไมความรักของผู้หญิงคนหนึ่งจะต้องถูกกักขัง ถูกควบคุม ถูกจองจำให้ต้องอยู่แต่เพียงภายใน จะต้องไม่แสดงออกให้ใครเห็น หรือจริงๆแล้วความรักนั้นไม่ได้จรรโลงโลก ไม่ได้ทำให้ทุกสิ่งสวยงาม ความรักก่อให้เกิดแต่เพียงความเกลียดชัง ความริษยา ความเครียด ความอึดอัด ความเจ็บปวด เป็นอย่างนั้นจริงๆหรือ

ความรักของใครหลายคู่จบลง เพียงเพราะความผูกพันมาถึงจุดจุดหนึ่ง การใกล้ชิดกันตลอดเวลา ไม่ใช่คำตอบของการเติมเต็มความรักที่มีอยู่ หากการเริ่มทวงถามถึงเส้นแบ่งของช่องว่างเพื่อที่จะได้กลับไปอยู่ในโลกของตัวเองหรือสังคมของตัวเอง โดยไม่ต้องถวามรักมาคอยบงการในทุกสิ่งที่ปรารถนาให้มันเป็นไปได้ ไม่แปลกใจ เมื่อเวลาที่ต้องสูญเสียโลกส่วนตัวไปนั้น มักมีสาเหตุมาจากคำว่า ความรัก โดยเฉพาะสิ่งที่เราเรียกกันว่า อิสระ นั้นจะสูญเสียไปอย่างที่เราไม่ทันตั้งตัว และยังเมื่อการผูกมัดมันเพิ่มมากขึ้นทุกวัน อิสระมันก็ยังลดลงจนหน้าใจหาย

ความรัก ไม่จำเป็นต้องให้มันอยู่กับเราตลอด แต่ต้องปล่อยมันเป็นอิสระบ้างเพราะการที่เรามีความรักแล้ว ไม่ใช่ว่าความรักจะต้องอยู่กับเรา จะต้องคิดตัวเราตลอดเวลา เช่นนั้นอาจจะไม่ใช่ความรักที่แท้จริง ถ้าความรักนั้นเป็นของเราแล้ว ถึงอย่างไรก็ต้องเป็นของเราอยู่ดี ปล่อยให้ความรักได้อยู่อย่างอิสระแล้วความรักก็จะให้ความสุขกับคู่รัก ได้อย่างเต็มที่

กิตติกรรมประกาศ

ศิลปินพจน์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณากร คชาชีวะ ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำชี้แนะช่วยแก้ปัญหาตลอดจนให้ความรู้และประสบการณ์ที่ดีแก่ข้าพเจ้า

สำหรับคุณงามความดีอันใดที่เกิดจากศิลปินพจน์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอมอบให้กับบิดามารดา ซึ่งเป็นที่รักและเคารพยิ่ง ตลอดจนครูอาจารย์ที่เคารพทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ที่ดีให้แก่ข้าพเจ้า

ฟ้าสวย กล่อมจิตร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญภาพประกอบ	ง
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของ โครงการ.....	2
วัตถุประสงค์ของ โครงการ.....	10
ขอบเขตของ โครงการ.....	10
บทที่ 2 ที่มาและแนวความคิดสร้างสรรค์	11
ที่มา.....	11
อิทธิพลที่ได้รับหรืองานศิลปะที่เกี่ยวข้อง.....	13
แนวความคิดสร้างสรรค์.....	19
บทที่ 3 วิธีดำเนินการสร้างสรรค์	20
ภาพร่างและการพัฒนาภาพร่าง.....	20
กระบวนการสร้างงานภาพพิมพ์.....	36
บทที่ 4 วิเคราะห์การสร้างสรรค์	37
วิเคราะห์ทัศนธาตุ.....	37
การจัดองค์ประกอบภาพ.....	41
บทที่ 5 บทสรุป	47
เอกสารอ้างอิง	49
ภาพผลงานศิลปะ	50
ประวัติผู้เขียน	55

สารบัญภาพประกอบ

รูปที่		หน้า
1.	ภาพอิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน	14
2.	ภาพร่างชุดที่1	20
3.	ภาพร่างชุดที่2	25
4.	ภาพร่างชุดที่ 3	29
5.	ภาพร่างชุดที่ 4	33
6.	ภาพการวิเคราะห์ทัศนธาตุผลงานศิลปะปะนิพนธ์ ชั้นที่4	37
7.	ภาพการวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์ ชั้นที่4	42
8.	ภาพผลงานศิลปะปะนิพนธ์ชั้นที่1	51
9.	ภาพผลงานศิลปะปะนิพนธ์ชั้นที่2	52
10.	ภาพผลงานศิลปะปะนิพนธ์ชั้นที่3	53
11.	ภาพผลงานศิลปะปะนิพนธ์ชั้นที่4	54

บทที่ 1

บทนำ

อิสรภาพของความรัก ในที่นี้เราจะกล่าวถึงความรักระหว่างคนสองคนที่ได้ผ่านพบ ประสบการณ์ทางความรักระหว่างกัน แน่แน่นอนว่า ความรัก จะต้องประกอบไปด้วยคนสองคนและสองคนนั้นจะต้องเห็นในคุณค่าของความรักไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนความรักของคนเราในแต่ละคนที่มีต่อคนที่เรารักนั้น มักมีมุมมองที่แตกต่างกันออกไป แต่จะมีใครรู้บ้างว่า ความรักนั้นจะสมหวังหรือไม่ จริงอยู่ที่ความรักคือสิ่งที่สวยงาม และเป็นสิ่งที่ทุกคนตามหา มันมนุษย์จะตามหาความรักเจอก็ต่อเมื่อมาถึงเวลาและจุดหนึ่งที่เหมาะสม แต่ระหว่างทาง ความเป็นมนุษย์มักจะหลอกลวงตัวเองให้เห็นในสิ่งที่รักและรักเพราะคิดว่าเห็นไม่ใช่เพราะว่า “รัก” ความรัก ถ้าเป็นรักไม่ว่าจะอดีต ปัจจุบัน หรืออนาคต มันย่อมไม่เปลี่ยนแปลง แต่ถ้าความรัก ไม่ใช่รัก วันเวลาจะทำให้มันเปลี่ยนแปลงและเปลี่ยนไป

การที่ ชาย และ หญิง มามีสัมพันธ์กันนั้น เราสามารถจำกัดขอบเขตของความรักนั้นได้มากแค่ไหน ถือเป็นคำถามที่ไม่สามารถหาคำตอบที่แน่นอนได้เลย เพราะความรักคือสิ่งที่ทำให้โลกใบนี้ดูสดใสงดงาม ความรักไม่มีวันมีขอบเขต ถ้าเราไม่ตั้งมันขึ้นมาเอง ขอบเขตของความรัก มันเกิดขึ้นเมื่อ คนสองคนไม่ไว้ใจกัน ซึ่งทุกคนเคยเป็น แต่ถ้าเรายอมรับ อดทน เพื่อให้ผ่านจุดนั้นไปได้ เราก็จะได้พบกับความรักที่สวยงามรอเราอยู่ แต่เมื่อใดที่ความรักเกิดเป็นอุปสรรคและไม่สมหวัง อาจจะเป็นหนทางที่นำไปสู่ความเป็นเงื่อนใจของกันและกันต่อไป

เงื่อนใจความรักของคุณคืออะไร แน่แน่นอนว่าคำตอบของแต่ละคนย่อมแตกต่างกันออกไป บางคนบอกว่า เงื่อนใจของความรักคือความเข้าใจ บางคนบอกว่า ความซื่อสัตย์ ความไว้นั่นเชื่อใจ บ้างก็ว่า ความจริงใจจริงใจ คู่รักแต่ละคู่ต่างฝ่ายก็ต่างสร้างเงื่อนใจให้ระหว่างกัน เงื่อนใจของการเป็นคู่รักกันนั้นมีมากมายเหลือเกิน แล้วแต่ว่าคู่ใครจะสรรหามาตกลงกันว่าอะไร เช่น ฝ่ายชายห้ามไม่ให้ฝ่ายหญิงไปไหนมาไหน โดยไม่บอกก่อนล่วงหน้า ห้ามคบเพื่อนผู้ชาย ต้องโทรมาหาทุกวัน ฯลฯ เงื่อนใจมากมายที่ขมมาบังคับกัน แต่ถ้าเมื่อไหร่ที่เราคบกัน โดยมีเงื่อนใจที่ต่างฝ่ายต่างสูญเสีย ความเป็นตัวของตัวเอง แสดงว่าความรักได้สร้างเงื่อนใจให้กับเธอสองคนมากเกินไปแล้ว จนมันครอบงำความสุขความอิสระที่เธอเคยได้รับ เธอจึงต้องเรียกร้องให้แก่เงื่อนใจของความรักออกไปเพื่อปล่อยให้เธอค้นหาสิ่งที่ขาดหายไป

อะไรคือสิ่งที่เรารู้สึกว่าขาดหายไปจากชีวิต สิ่งที่หายไปคืออะไร สิ่งที่เรากำลังแสวงหาคืออะไร เราต้องการอะไรเมื่อนึกถึงคำว่ารัก ความรักกับอิสรภาพเป็นคู่ขนานกันจริงหรือไม่ และความเป็นจริงแล้ว อิสรภาพมีอยู่จริงหรือ

ความสำคัญของโครงการ

ข้าพเจ้าต้องการศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง ความรักและอิสรภาพในแง่มุมต่างๆ มุมมองของคนแต่ละคนที่มีต่อความรัก เรื่องราวความรักที่พวกเราคุ้นเคยและดูเหมือนจะรู้จักกันดีนั้น ยังมีชอกมูมอีกมากมายที่รอคอยให้เราได้เข้าไปศึกษาและทำความเข้าใจ ซึ่งข้าพเจ้ายังต้องการแยกแยะแจกแจงทุกสิ่งอย่างที่เกี่ยวข้องกับความรัก อย่างถี่ถ้วน และสิ่งสุดท้ายที่ข้าพเจ้าต้องการศึกษา คือ ตรวจสอบและทำความเข้าใจเกี่ยวกับตัวเองไปพร้อมๆ กันด้วย

ความรักคืออะไร

เมื่อพูดถึงความรัก ทุกคนมักรู้สึกว่ารู้อักคิหรือเคยมีประสบการณ์มาบ้าง แต่ถ้าให้นิยามว่าความรักคืออะไร ส่วนใหญ่จะรู้สึกว่ามีอะไรที่ง่ายนัก หลายคนอธิบายความหมายของความรักในรูปแบบต่าง ๆ กัน ซึ่งแต่ละความหมายอาจใช้อธิบายความรักได้ไม่เสมอไปทุกกรณี

ความรัก ตามความหมายพจนานุกรมไทยแล้ว เป็นอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับความเสน่หาและความผูกพันทางอารมณ์ คำว่ารักมีความหมายในแง่มุมซึ่งทั้งลึกซึ้งและกว้างขวาง ตั้งแต่ความพอใจไปจนถึงความดึงดูดระหว่างบุคคลอันลึกซึ้ง แม้ว่าคนส่วนใหญ่แล้ว ความรักมักจะหมายถึง ความใคร่ ความรักเป็นสิ่งที่นามธรรม ไม่สามารถมองเห็น ไม่อาจจับต้อง และไม่อาจวัดปริมาณได้ ความรักไม่ได้ถูกจำกัดอยู่แค่เพียงมนุษย์ สัตว์ต่างๆก็สามารถแสดงปรากฏการณ์ทางความรักให้เห็นได้

ความรักในมุมมองของวิทยาศาสตร์ ความรัก คือ ความรู้สึกต้องการอยากอยู่ด้วยกับสิ่งมีชีวิตทางเคมี การศึกษาเกี่ยวกับระบบประสาทวิทยา ได้แสดงหลักฐานให้เห็นว่า เวลาที่คนเรามีความรู้สึกรักใคร่นั้น จะมีสารเคมีบางตัวในสมองเช่น เทสโทสเตอโรน (Testosterone) , เอสโตรเจน (Estrogen) , โดปามีน (Dopamine) สารเคมีต่าง ๆ เหล่านี้มักจะเกิดขึ้นและคงอยู่ไม่ถึสัปดาห์หรือเพียงไม่กี่เดือน

ความรักในมุมมองของศาสนา ศาสนาพุทธ ความรักคือความทุกข์ รักน้อยทุกข์น้อย รักมากทุกข์มาก ไม่รักเลยไม่ทุกข์เลย ที่ได้มีรักที่นั่นมีทุกข์ หากแต่คำกล่าวนี้ แท้จริงไม่ได้สื่อความว่าไม่ให้คนเรารักกัน แต่ความรักที่ให้แก่กันจะต้องเป็นความรักที่มอบให้อภัยบริสุทธิ์ใจอย่างมีเมตตา ไม่คิดยึดติดในอารมณ์ รูป รส กลิ่น เสียงหรือความรู้สึกต่อความรักนั้นๆ การแผ่เมตตาที่ถือเป็นความรักรูปแบบหนึ่ง

ศาสนาพุทธ แบ่งความรัก (ปิยัง) เป็น 4 อย่าง คือ

1. สีนหาความรักที่เกิดจากความต้องการทางเพศหรือลุ่มหลงเทิดทูน
2. ปิยะ ความรักที่เกิดจากสัญชาติญาณหรือความรักในเครือญาติ
3. เปมัง ความรักที่เกิดจากความผูกพัน และช่วยเหลือกันมา
4. เมตตา ความรักที่เกิดจากการฝึกให้คุณธรรมเกิดขึ้นในจิตใจให้รักผู้อื่น ไม่เห็นแก่ตัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศาสนาคริสต์ ศาสนาคริสต์ถือว่าความรักคือสิ่งสูงสุด คือทุกสิ่ง คือพระลักษณะของพระเจ้า คือพระเจ้า พระเจ้าคือความรัก ความรักของพระองค์ไม่มีที่สิ้นสุด ความรักในพระคริสตธรรมคัมภีร์ไม่ใช่การตามใจ แต่คือ การเตือนสติกันด้วยความรักด้วย เพื่อมุ่งปรารถนาให้คนๆนั้นกลับตัวกลับใจเสียใหม่ในเรื่องที่ทำผิด

“ความรักคืออะไรกันแน่ แล้วสำหรับคุณความรักหมายถึงอะไร” คำตอบนี้อาจไม่มีที่สิ้นสุด เพราะความรักในแบบของใคร ก็เป็นแบบของมัน ไม่มีแบบแผนตายตัว ความรักมีหลากหลายอารมณ์ ในที่นี้จะเน้นเป็นช่วงเวลาของความรักเป็น 4 ช่วง

1. คือสิ่งที่ทำให้เราเป็นอะไรก็ได้แม้ไม่ใช่เรา (ความรักช่วงเริ่ม)

มนุษย์เรามีความแตกต่างกันทุกคน ไม่มีใครเหมือนกันเลยในโลก ความต้องการทางความรักก็เช่นกันต่างคนก็ต่างความต้องการ เช่น คนหนึ่งต้องการคนคอยเอาใจใส่ อีกคนชอบความเป็นอิสระรักสนุก ซึ่งคนทั้งสองคนนี้ต่างกัน แต่กลับมามีความรู้สึกดีๆ ให้กัน ทั้งเขาและเธอต่างก็มุ่งปรารถนาที่จะมาอยู่ด้วยกัน ทำอะไรหลายหลายอย่างร่วมกัน ทั้งๆที่สองคนนี้ไม่มีอะไรที่เหมือนกันเลย ต่างคนต่างคิดว่าอะไรคือสิ่งที่ตัวเองต้องการหรือเป็นอยู่ นั่นคงเป็นเพราะพลังอำนาจที่ไม่มีเหตุผลของความรัก คงไม่มีสิ่งอื่นใดที่สามารถเปลี่ยนแปลงอะไรก็ได้แม้ไม่ใช่ตัวเอง แล้วทำให้มีความสุขได้นอกจากความรักอีกแล้ว

2. สิ่งที่ทำให้รู้จัก ความหมายของคำว่า “ผูกพัน” (ความรักช่วงเดิมๆ)

โลกเราไม่เคยหยุดหมุนวันเวลาไม่เคยหยุดอยู่กับที่ ดังนั้น ทุกอย่างต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา แม้กระทั่ง รัก จากวันที่สองเราเคยเข้าใจกัน สุขด้วยกัน ยามทุกข์ก็ดูแลกัน ตอนนี้อยากกลับไม่เป็นเหมือนวันก่อน ทั้งๆที่ก็ยังรักกัน แต่เพราะด้วยเวลาที่ผ่านไป พร้อมกับสิ่งๆหนึ่งที่ทั้งสองคนเคยให้กัน ใส่ใจในกันและกันมาตลอด จนกลายเป็นเรื่องเดิมๆ ซึ่งอาจทำให้คนใดคนหนึ่งเริ่มกลับมาคิดถึงความเป็นตัวเอง*คนที่รักสนุก ก็เริ่มอยากใช้ชีวิตในแบบที่เคยเป็น จะทำอะไรก็ได้ทำตามใจ *ส่วนคนที่ต้องการคนดูแลเอาใจใส่ ถึงความต้องการต่างกันแต่ทั้งคู่ไม่เคยได้พูดคุยกันถึงปัญหาว่ามันมีอะไรที่เก็บอยู่ในใจ ได้แต่พยายามทำทุกอย่างให้เหมือนเดิมและความรักก็ต้องขมปนอยู่กับความรู้สึกของตัวเอง มันยังเหลืออยู่อีกมัยสำหรับคำว่ารัก หรือที่เหลืออยู่ตอนนี้คงมีแค่ความผูกพัน

3. คือสิ่งที่ทำให้รู้จักคุณค่าของเวลา (บ้านปลาย ความรัก)

ช่วงสุดท้ายของความรัก ทำให้รู้จักคุณค่าของเวลาที่ผ่านปัญหามาได้แล้วยังคงรักกันอยู่ ลองมองย้อนกลับไปวันที่เรารักกันวันแรก ว่าคุณได้ทำอะไรบ้าง จงรักษามันไว้เวลาได้ให้คำตอบแล้ว

4. คือสิ่งที่เหนือคำบรรยาย (บทสรุปของความรัก)

รักมันขึ้นอยู่กับคนสองคนที่เรียนรู้กัน ไม่มีใคร คนไหน ที่จะตั้งโจทย์ความรักของคนสองคนได้ ส่วนเรื่องความหมายนั้น ก็ขึ้นอยู่กับเป้าหมายของของแต่ละบุคคล ที่เค้าจะรักคนคนนึงแบบ

โหน และที่บอกกันว่ารักคือการเสียสละ รักคือการเข้าใจ รักคือการให้ ตรงนี้โดยส่วนตัวแล้ว ข้าพเจ้าคิดว่ามันไม่ใช่ความหมายของความรัก แต่มันเป็นคำตอบที่ได้จากความรักที่เราผ่านมา มากกว่า และเป็นสิ่งที่คนรักของเราต้องการให้เราทำ ข้าพเจ้าจึงคิดว่ามันไม่ใช่ความหมาย แต่คือความต้องการของคนที่เรารักและที่บอกไว้ว่า ความรักไม่มีคำบรรยาย ก็เพราะไม่รู้จะพูดออกมา ยังไงดี มันไม่มีวันที่จะสิ้นสุดหรือจบลงได้อย่างมีแบบแผนตายตัวอย่างแน่นอน

ความรักเป็นความรู้สึกอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจแบ่งไว้ด้วยองค์ประกอบหลายอย่าง จนยากแก่การอธิบาย ในพจนานุกรมศัพท์ทางจิตเวชก็ไม่ได้ให้คำนิยามไว้ แต่อธิบายว่าคำที่มีความหมายใกล้เคียงที่สุดที่น่าจะเป็น “ความชื่นชมยินดี (Pleasure)” เวลาที่เราารู้สึกว่ารักใคร่เรามากก็มีความชื่นชมยินดีในบุคคลนั้น หรือชื่นชมยินดีที่ได้พบ และอยู่ใกล้ชิดกับบุคคลนั้น John Lee เขียนไว้ในหนังสือของเขาชื่อ *The colors of love* ว่าความรักมีอยู่ 6 ชนิดด้วยกัน

Eros เป็นความรักที่มีความใคร่ และปรารถนาจะรู้ทุกสิ่งทุกอย่าง เกี่ยวกับบุคคลที่รัก รวมทั้งประสบการณ์กับบุคคลที่รักอย่างสมบูรณ์

Mania เป็นความคลั่งไคล้หลงใหลและเรียกร้องหาบุคคลที่รัก ถ้าผิดหวัง มักวิตกกังวลและปวดร้าว

Ludis เป็นความรักที่มีอัตราสูง มองความรักเป็นเสมือนเกมที่ต้องเอาชนะ

Storage เป็นความรักฉันท์เพื่อน พบได้ในหมู่เพื่อนสนิท

Agape เป็นความรักที่มีแต่ความอดทนให้อภัยและการให้

Pragma เป็นความรักที่มีเหตุผลซึ่งเกิดขึ้นหลังจากมีการ โตร่ตรองแล้ว

การเกิดความรักมีปัจจัยหลายอย่างเกี่ยวข้อง ปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งคือความใกล้ชิด (Proximity) คนเราโดยทั่วไปมักมีโอกาสรักคนใกล้ชิดมากกว่าบุคคลที่อยู่ห่างไกล ซึ่งตรงกับคำกล่าวที่ว่า “ไกลตัวก็ไกลใจ” ในวงราชการและสถานที่ทำงานใด ๆ เราจะเห็นความจริงข้อนี้ได้ชัดเจนว่า คนที่ตั้งหน้าตั้งตาทำงาน แต่อยู่ไกลตัวผู้บังคับบัญชา มักได้รับการพิจารณาความดีความชอบ น้อยกว่าคนใกล้ชิด ซึ่งบางคนแทบจะไม่ได้ทำงานราชการอะไรเลย นอกจากเป็นผู้รับใช้ส่วนตัวเท่านั้น

เด็กเล็ก ๆ ยังไม่รู้ดีเสียสา ไม่สามารถแยกแยะความรู้สึกที่เป็นนามธรรมได้ แต่ก็ยังสามารถบอกได้ว่ามีความรักต่อแม่และบุคคลใกล้ชิด ซึ่งให้การดูแลอุ้มชู ความรักของเด็กเป็นแบบง่าย ๆ และปนเปื้อนกับความรู้สึกต้องการพึ่งพิง (Dependency) ต่อบุคคลที่รักนั้น เมื่อเติบโตเข้าสู่วัยรุ่น ความรักเริ่มมีความสัมพันธ์กับเรื่องเพศ ซึ่งโดยทั่วไป จะมีความสนใจ รักใคร่เพศตรงข้าม มีบางส่วนที่มีการเรียนรู้มาไม่ค่อยถูกต้อง ทำให้ความสนใจมาอยู่ที่ เพศเดียวกัน ซึ่งเรียกว่า “รักร่วมเพศ (Homosexuality)” คล้ายกับการเลี้ยงเป่าหมาชนิด แล้วโดนลือกไว้อย่างนั้น ความรักของวัยรุ่น

โดยมากยังไม่ใช้ความรักที่จริงจังนัก แต่เป็นไปตามอารมณ์ ที่แปรเปลี่ยนได้ง่าย จึงมักเรียกว่า ความรักแบบลูกสุนัข หรือ Puppy love บ้างหนึ่งที่เป็นสิ่งดึงดูดความสนใจรักใคร่จากบุคคลอื่น ได้แก่ “รูปสมบัติ” ความสวยงามของรูปร่างหน้าตาเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้คนเริ่มสนใจและมีแนวโน้ม จะเกิดความรักได้ง่าย ทั้งนี้เพราะความสวยเป็นสิ่งที่เจริญหูเจริญตาแก่ผู้พบเห็น ใครได้ควงคู่หรือ แต่งงานด้วยก็มักมีความภาคภูมิใจ นอกจากนี้ความสวยความหล่อ ยังถูกนำไปโยงเข้ากับ “ความดี” ซึ่งความจริงแล้วไม่มีความสัมพันธ์กันเลย คนจำนวนมากมีความโน้มเอียงที่จะเชื่อว่าคนที่สวย หรือหล่อที่พบเห็นนั้นเป็นคนดีเทพนิยายที่ได้ยินมาตั้งแต่เด็กก็มีแต่เรื่องของเจ้าชายรูปงามกับเจ้าหญิงแสนสวย ที่เป็นคนใจดีทั้งนั้น แต่ในชีวิตจริงอาจไม่เป็นเช่นนั้น คนหลายคนจึงถูกหลอกได้ง่าย เพราะหลงไหลในรูปสมบัติคนอื่น

คุณสมบัติอีกอย่างหนึ่งที่ดึงดูดความสนใจก็คือ “ความคล้ายคลึงกับตนเอง” ในสังคมโดย คนที่มีความคล้ายกันในด้านเชื้อชาติ, ศาสนา, วัฒนธรรม, การศึกษา, เศรษฐกิจ, ค่านิยม, ความสนใจ ก็มักเข้าพวกกันได้ง่ายหรือคบหาสมาคมกันมากกว่า คนที่แตกต่างกัน มาก ๆ จึงพบว่าคนรวย แต่งงานกับคนรวย คนอาชีพเดียวกันหรือใกล้เคียงกันแต่งงานกัน มากกว่าคนที่ไม่เกี่ยวข้องกันเลย อีกประการหนึ่งการเลือกคนที่มีคุณสมบัติเหมือนตนเอง ก็เป็นการแสดงว่าพอใจ ในคุณลักษณะที่มีอยู่หรือเห็นว่าตนเองนั้นคืออยู่แล้ว อย่างน้อยคนที่เหมือนกับเรา ก็เข้ากับเราได้ดีกว่าคนอื่น

มีบางคนที่มีความสนใจในคนที่มีความสมบัติแตกต่างจากตนเอง เพราะเชื่อว่าสามารถ เข้าคู่กัน ได้ คนที่ชอบแบบนี้ อาจมีความต้องการ อยากมี หรืออยากเป็น อย่างคนที่ตนเล็งเห็น ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดก็คือ คนจนที่พยายามแต่งงานกับคนรวย หรือคนใจห่วยที่พยายามแสวงหาคู่ ที่สวยงาม

ความรักระหว่างเพศตรงข้ามซึ่งนำไปสู่การแต่งงาน เรียกว่า Passionate love ความรักชนิดนี้มักมีความร้อนแรงในอารมณ์ มีความสุขและความเจ็บปวดแสบอยู่ เป็นความรักที่มีความคาดหวัง จะได้รับการตอบสนองสูง หากสมหวังก็มีความสุข หากผิดหวังก็มีความทุกข์ คนที่กำลังมีความรักแบบนี้มักมีความวิตกกังวลกลัวผิดหวัง และมักคาบอคในการรับรู้คุณสมบัติที่ไม่ดีของคนรัก

นักทฤษฎีส่วนน้อยเชื่อว่า แท้จริงแล้วความรักมักแฝงไว้ด้วยความก้าวร้าว และความ ต้องการทำลายอยู่เสมอ และหากเชื่อว่าไม่มีความรู้สึกนี้แล้ว จะ ไม่มีความตื่นเต้นในเรื่องเพศและทำให้เกิดความเบื่อหน่ายเมินเฉย บางคนจึงกล่าวว่าสิ่งที่ตรงข้ามกับความรักไม่ใช่ความเกลียด แต่เป็นความเฉยเมย

ปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้คนเกิดความรักได้มากขึ้น คือ ภาวะตื่นเต้นหรือเสียดร่าย จากการศึกษาพบว่า คนที่พบกัน ในภาวะที่ตื่นเต้นหรือเสียดร่าย จะเกิดความรัก และรักกันได้มากกว่า คนที่พบกัน ในเวลาปกติ การวิจัยค้นพบว่าปัจจัยหลายอย่างที่เป็นตัวกระตุ้นให้มีความรักความใคร่ได้ง่ายขึ้น เช่น ความวิตกกังวล, ความกลัว, ความหึงหวง, ความเหงา, ความโกรธ หรือแม้แต่ ความเศร้าโศก

มีคำกล่าวอยู่ว่าความรักที่ยิ่งใหญ่ที่สุดคือความรักของแม่ที่มีต่อลูก เพราะเป็นความรักที่ไม่มีเงื่อนไข (Unconditional love) ไม่ว่าลูกจะดีจะเลวอย่างไรแม่ก็ยังรักลูกอยู่เสมอ คำกล่าวนี้น่าจะเป็นจริงโดยส่วนใหญ่ แต่ก็มีบางที่แม่บางคนไม่รักลูกก็มี เคยมีความเชื่อว่าความรักของแม่ที่มีต่อลูก เกิดจากสัญชาตญาณหรือฮอร์โมน แต่ปัจจุบันนี้เลิกเชื่อกันแล้ว

คนเราทุกคนที่ได้มีจิตใจผุดผกิด สามารถมีความรักได้ทั้งต่อคน, สัตว์และสิ่งของ เริ่มตั้งแต่รักตัวเอง, แม่พ่อ,ญาติสนิทมิตรสหาย, เพื่อนร่วมงาน, เพื่อนร่วมชาติ และเพื่อนร่วมโลก ตลอดไปจนรักสัตว์, รักสิ่งแวดล้อมและรักโลก

ความรักที่ไม่เป็นพิษเป็นภัยต้องเป็นความรักที่มีเหตุผล ไม่ใช่ความหลงใหล (Infatuation) ต้องไม่เป็นไปตามอารมณ์ชั่ววูบแต่เกิดจากความสัมพันธ์ที่ค่อย ๆ ก่อตัวขึ้น และได้ผ่านการพิจารณาไตร่ตรองแล้วว่ามีเหตุผลสมควรรัก ความผิดหวังและเรื่องเศร้าที่เกิดขึ้นจากรักที่ไม่เหมาะสมนั้นมักเกิดขึ้น เพราะการใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล และเกี่ยวข้องกับความรู้สึกผิด ภาวะของคนด้วยเช่นกัน การมีความรักเป็นสิ่งที่ดี แต่การที่จะรักใคร่ชอบใครนั้นต้องมีเหตุผล ประกอบอยู่ด้วยจึงจะเสริมสุขภาพจิตของบุคคลนั้นๆ ได้

อีกมุมมองหนึ่งในรูปแบบของความรัก ในปัจจุบันเพลงไม่ว่าจะเป็น แจ๊ส ป๊อป ร็อก หรือโอเปร่า มักมีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักเกินไปกว่าครึ่ง บางเพลงเป็นเพลงอกหัก สั้นแต่ไม่ได้อาจทำให้สภาพสังคมแย่ง เพราะคนนอกก็มักจะมีความเข้าใจที่หัดหุ้และเมื่อได้รับเนื้อหาของเพลงที่ตรงกับเหตุที่เกิดขึ้นกับตนเองแล้วนั้น ก็ง่ายต่อการคล้อยตาม หากแต่งให้หัดหุ้และชี้แนะให้ทำเรื่องไม่ดี ก็ง่ายแก่การชักจูงและอาจนำพามาซึ่งสิ่งไม่ดีต่อสังคม บางเพลงเป็นเพลงที่แต่งเพื่อคนโสด เนื้อหาในบางครั้งอาจพาชวนเพื่อนไป แต่บางครั้งอาจฟังไปแล้วเป็นเหมือนดั่งมนต์สะกดที่ทำให้ไม่เป็นอันทำงานไม่เป็นอันเรียนและกลับไปหมกมุ่นอยู่แต่เรื่องรักรัก ที่เป็นเพียงรักในนิยามที่อยู่ในบทเพลง จะเห็นได้ว่าความรักมีอิทธิพลต่อชีวิตของเราเป็นอย่างมาก คำว่ารัก เป็นคำที่เปราะบางและทำให้หลายคนเกิดอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ ได้อีกมากมาย ดังที่ได้ทราบจากตัวอย่างที่หยิบยกไว้ข้างต้นในเรื่องของบทเพลงและอีกหลากหลายรูปแบบของความรักที่กำลังจะกล่าวถึง

บางคนแอบรักเขาข้างเดียว

บางคนแอบรักคนที่มิคนรักแล้ว

บางคนรักกันแต่เป็นความรักที่ผิดศีลธรรมและเป็นไปไม่ได้

ความรักเหล่านั้นต่างอะไรจาก

ความรักที่พ่อแม่มีต่อลูก

ความรักของพี่น้อง

หรือความรักที่ครูบาอาจารย์พึงมีต่อลูกศิษย์

ความรักที่เพื่อนมีให้กัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บางครั้งคนเรามากลิมคนที่อยู่ใกล้ตัวเสมอ ทำไมบางคนถึงมีความสุขที่จะอยู่กับคนรักที่ไม่รู้ว่าเขารักเราจริงหรือไม่ รู้จักกันไม่นานกลับนำมาเทียบกับพ่อแม่คนที่อยู่มาด้วยกันแต่กำเนิด ให้ความรักและทุกสิ่งได้โดยแทบจะไร้ซึ่งเงื่อนไข หยบยื่นให้แต่ซึ่งสิ่งดีงามและความหวังดี คนที่ทุกข์เพราะรักเขาข้างเดียว รักคนที่มิเจ้าของ รักที่ผิดศีลธรรม หากมองย้อนกลับมาดู เราจะพบว่าเมื่อมาเทียบน้ำหนัก เรายังมีบุคคลมากมายที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความรักที่พร้อมจะมอบให้แก่เราทั้ง พ่อแม่ พี่น้อง ญาติมิตร ครู สัตว์เลี้ยง ธรรมชาติ

หากว่าสิ่งที่เราเรียกว่าความรักนั้นทำให้เราเกิดความทุกข์ก็ไม่เหมาะนักจะเรียกมันว่ารัก อาทิเช่น การที่รักเขาเพียงฝ่ายเดียว ชอบคนที่มีคนรักแล้ว นั้นเรียกว่าปลื้ม หลงใหล ชื่นชม หรือการต้องการอยู่ใกล้เป็นเจ้าของ ครอบครอง สิ่งเหล่านี้คือกิเลสอันเป็นเพียงความต้องการเพียงฝ่ายเดียว หากเรามองโดยเอาความสุขของบุคคลที่เรารักเป็นตัวตั้ง แล้วพิจารณาว่าเรามีความสุขกับชีวิตประจำวันที่มีเขาอยู่หรือไม่ ถ้ามี อย่าไปฝันเขา ปลอ่ยให้ทุกอย่างเป็นไปตามกลไก การที่จะพยายามฝันทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้บุคคลที่เราเรียกว่าเรารักมาอยู่ในครอบครองหรือให้ความรู้สึกรักกลับนั้นมันอาจเรียกได้ว่าการเอาชนะ ที่ดูไม่เหมาะสมเท่าไรในความคิดของผู้อื่น บางครั้งอาจสำเร็จ แต่รองคิดดูว่ามันจำเป็นหรือไม่ สำหรับการที่พยายามทำให้คนที่เรารักเคঁข้างเดียว มาสนใจนั้น อาจจะอะไรไม่ได้ แต่มันจะลดค่าของเราลง แทนที่จะทำให้เขาหันมามองเราจากคุณค่าที่เรา มีอยู่ในตัวเราไม่ดีกว่าหรือ การวิ่งตามเขาไปเรื่อยๆกับการที่ทำให้เขาและเราเดินเข้าหากันอะไรจะเป็นทางเลือกที่ดีกว่า สำหรับผู้ที่มีความรักต่อคนที่มิคนรักอยู่แล้ว ไม่ผิด แต่ความรักที่มีให้ นั้นควรเป็นในรูปแบบของเพื่อน พี่น้อง หรืออะไรก็ตามที่ไม่ใช่ความรักในรูปแบบคู่รักหรือที่คนสมัยนี้เขาเรียกกันว่าแฟนถ้าสมัยก่อนใช้คำว่าความรักอันสามิภรรยาหรือความรักแบบหญิงชาย

มีคนเคยกล่าวไว้ว่าการรักและจีบคนมีแฟนนั้นมีคู่แข่งกันเพียงคนเดียว แต่การรักหรือจีบคน โสดนั้นอาจมีคู่แข่งนับร้อย ถ้าตามความคิดของเราที่ได้ยินเราก็ต้องคิดอยู่ในใจว่าจริง แต่ถ้าตามหลักจริยธรรมแล้ว มันเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง

ลองแยกแยะความหมายของคำว่า รัก กับ หลงใหล อยากเป็นเจ้าของ อยากอยู่ใกล้ อยากครอบครองจับต้องให้ออก เพราะมันคือกิเลสอันทำให้คำว่ารักดูไร้ค่า ไร้ความหมาย และเป็นความรักที่ไม่บริสุทธิ์ แต่คนสมัยนี้กลับเอากิเลสกับความรักปนกันมั่วจนคำว่ารักของพวกเขา กลายเป็นสิ่งมั่วหมองและทำให้เกิดปัญหาสังคมตามมาอีกมากมาย

จากตัวอย่างความรักทั้งหมดที่ได้นำเสนอ ไปข้างต้นนั้น เราจะเห็นเงื่อนไขของแต่ละคู่ และมั่นใจได้ว่า ความรัก มันมีอยู่จริงและเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อชีวิตมนุษย์เป็นอย่างมาก แต่คำกล่าวที่ว่า ความรักมีอิสระอยู่ในตัวของมันเอง นั้นเรายังไม่สามารถพิสูจน์ได้ เราจึงยังตั้งคำถามอยู่ในใจว่า อิสระภาพที่แท้จริงมันคืออะไร เราสามารถมีอิสระภาพอย่างแท้จริงได้หรือไม่ และ สุดท้าย อิสระภาพกับความรักจะต้องอยู่ด้วยกันอย่างไร

อิสรภาพ คำนี้หาคำพูดมาอธิบายได้ยาก ความหมายมีหลากหลายแล้วแต่มุมมองของแต่ละบุคคล ทั้งนี้ยังขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม แรงกดดัน ของแต่ละคนด้วย

บางทีก็คือการปล่อยวาง คือการที่ได้ต้องตื่นขึ้นมาเพื่อเดินทางไปทำงาน ปฏิบัติภาระกิจ

บางทีก็คือการทำอะไรก็ได้ ที่ไม่อยู่ในกรอบ อยากจะทำอะไรก็ได้ตามใจต้องการ ไม่ต้องคอยรับฟังคำสั่งจากคนอื่น เป็นนายของตัวเอง อยากทำในสิ่งที่อยากทำโดยที่ไม่ต้องมีเงื่อนไข อยากจะกินอะไรก็ได้โดยที่ไม่ต้องมองราคาตามเมนู อยากมีความสุขที่ดีแข็งแรงสมบูรณ์ อยากมีเวลาอยู่กับคนที่เรารักโดยที่ไม่มีความไขว่คว้าเข้ามาเป็นอุปสรรค ฯลฯ

ในมุมมองของเราอิสรภาพ เมื่อเราไม่พอใจ ขัดข้องใจ ไม่ได้ตั้งใจกับกฎเกณฑ์ และสถานการณ์ในชีวิตที่ตนเองพบประสบ เราก็มักจะเรียกร้องหาคำว่า "อิสรภาพ" เพราะวาดฝันว่า การมี "อิสรภาพ" จะช่วยให้ชีวิตของเราเป็นไปในทางดีขึ้น โดยที่ไม่ต้องทำตามคำสั่งของใคร ขอเพียงแค่ทำตามที่ใจตนเองปรารถนาก็น่าจะมีความสุข แต่ทว่า "อิสรภาพ" ที่เราทุกคนต่างโหยหวนกันอยู่ จริง ๆ แล้วหมายถึงอะไรกันแน่ เราเข้าใจบ้าง นี้ถูกต้องแล้วหรือไม่ เพราะคนส่วนใหญ่ที่เรียกร้องอิสรภาพให้ตัวเองอยู่ตลอดเวลา ทั้ง ๆ ที่ตัวเองมีอิสรภาพอยู่แล้ว เพียงแต่เราถูก "กรง" ขนาดใหญ่ ทั้ง อำนาจ ชื่อเสียง เงินทอง สังคม ครอบครัว และความรัก ฯลฯ กั้นกลางไว้ ดังนั้น เมื่อถึงเวลาที่เรควรปล่อยวางสิ่งเหล่านั้น เพื่อเดินทางไปหา "อิสรภาพ" ที่แท้จริง กลับไม่กล้าแม้แต่จะขยับก้าวออกจากกรงนั้นไป นั่นเพราะหลายคนกลัวว่า หากออกจาก "กรง" เหล่านั้น ทุกสิ่งทุกอย่างที่สร้างมาจะมลายหายไปกับมือ เหลือเพียงความ "โศกเศร้า", "ความรับผิดชอบ" รวมทั้งการเริ่มต้นใหม่ด้วยตัวเองอีกครั้ง และถ้าเรามัวแต่คิดเช่นนั้น ก็เท่ากับว่า เรายู่กับ "อิสรภาพ" ที่มาจากการยึดติด" เสียเอง สุดท้ายแล้ว จะเรียกร้องมากเพียงใด ก็คงไม่มีทางที่จะออกจาก "กรงขังอิสรภาพ" เหล่านั้น ได้อย่างแน่นอน ถ้าไร้ซึ่ง "ความกล้า"

แล้วเราสามารถมีอิสรภาพอย่างแท้จริงได้หรือไม่

อย่างที่ได้อธิบายมาแล้วข้างต้นว่า คำว่า อิสรภาพในความหมายของแต่ละคน มันมีมุมมองที่ต่างกัน คำว่าอิสรภาพกับเสรีภาพ มันก็มีความหมายที่แตกต่างกัน

เสรีภาพ คือการที่สามารถคิด พูดและกระทำสิ่งต่างๆ ได้ตามที่ต้องการ โดยไม่มีอุปสรรค

อิสรภาพ คือการที่ความคิด การพูดและการกระทำไม่ได้ถูกรอบงำจากสิ่งใดๆ

เราทุกคนก็สามารถมีเสรีภาพ แต่ไม่อาจมีอิสรภาพ เพราะความคิดและการตัดสินใจของมนุษย์ไม่อาจเกิดขึ้นมาลอย หากแต่ต้องยึดอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์และระบบความเชื่อแบบใดแบบหนึ่ง เราสามารถเป็นอิสระจากอิทธิพลของสิ่งต่างๆ หรือแนวความคิดบางอย่างได้ แต่ไม่อาจเป็นอิสระจาก "ทุกๆสิ่ง ทุกๆอย่าง" ได้ แต่เราสามารถมีเสรีภาพ เมื่อเป็นอิสระจากการควบคุม หรือ

การคอบงำทางความคิดจากบุคคลอื่น แต่ก็ไม่อาจได้รับอิสรภาพจากกรงขังของความคิดตัวเองได้ และ สุดท้าย อิสรภาพกับความรักจะต้องอยู่ด้วยกันอย่างไร

ปล่อยให้กันและกันมีอิสระในการอยู่ด้วยกัน

ปล่อยให้เมื่อถึงเวลา

พร้อมที่จะประคับประคองช่วยเหลือและดูแลกันและกันเสมอ

ให้เราารู้สึกว่าเมื่อไหร่ที่อยากอยู่คนเดียว เขาก็จะได้อยู่คนเดียว

อยู่ใกล้และเพื่อนที่ดีที่สุดเสมอเวลาที่เขาคิดองกาลใครสักคน

ให้เรารู้ว่าหันมาก็จะเจอ

ให้เรารู้ว่าเมื่ออึดอัดก็จะมีพื้นที่ว่างที่เขาจะได้พักหัวใจเสียบๆ โดยที่เราจะไม่รบกวนอะไร

อยู่ไม่ใกล้และไม่ไกล มองหากี่เห็นกัน

อย่ามองว่าการเหลือที่ว่างให้แก่กันและกันเป็นเรื่องยาก

แค่เราเปิดใจและยอมรับความจริงเรื่องความเป็นส่วนตัวของมนุษย์

นอกจากจะทำให้คนที่อยู่ใกล้มีความสุขสบายแล้ว เรายังจะรู้สึกสบายไปด้วย

เหลือที่ว่างให้ความรักบ้าง เชื่อเถอะว่าหากมนุษย์ไม่มีอิสรภาพ มนุษย์ก็จะยังไม่ค้นพบสิ่งใหม่ๆ ได้ หัวใจต้องโตกระฉ่างไม่ติดอยู่กับความรู้สึกอคติ และมีช่องว่างระหว่างกันพอสมควร ชีวิตและความรักจึงจะเดินไปด้วยกันได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์

1. ถ่ายทอด อารมณ์และความรู้สึก เรื่องราวความรัก ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ทางศิลปะ ชุด “อิสรภาพกับความรัก”
2. ศึกษาถึงเรื่องความรัก และนำมาเป็นแบบอย่างของการดำเนินชีวิต
3. หาความหมายของคำว่ารักและอิสรภาพ
4. เรียนรู้ความหมายของคำว่ารักในแง่มุมต่างๆ
5. เรียนรู้ความคิดที่หลากหลายของคนสองคนที่เรียกว่าคู่รัก
6. ความคาดหวังในอิสรภาพของความรัก
7. ทบทวนประสบการณ์ความรักของตนเองกับแง่มุมทฤษฎีและวิธีคิดเรื่องความรัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอบเขตของโครงการ

ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านทัศนศิลป์ เทคนิคภาพพิมพ์ Etching , Photo lithograph , Silk screen จัดวางในรูปแบบสองมิติบนผนัง จำนวนผลงานมีทั้งหมด 4 ชิ้น

1. อิสระภาพที่แท้จริง (true freedom). , Etching , size 61 x 122 cm
2. อึดอัดกับความรัก (Uncomfortable love)., Etching ,silk screen , photo lithograph , size 160 x 130 cm
3. อิสระภาพซึ่งกันและกัน (Freedom for each other)., Etching , silk screen size 80 x 100 cm
4. ระยะเวลา (SOME SPACE) , Etching , size 60 x 140 cm

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ที่มาและแนวความคิดสร้างสรรค์

เคยเป็นไหมที่เขาว่า “รักกันจนอึดอัด” “รักกันมากเกินไปหรือเปล่า” แสดงว่าความรักได้สร้างเงื่อนไขให้กับเธอสองคนมากเกินไป จนความรักครอบงำความสุขความอิสระที่เคยได้รับไม่เช่นนั้น ความรัก จะไม่เรียกร้องให้แสวงหาอิสระ และความเป็นส่วนตัว เพราะความรัก มันมีอิสระอยู่ในตัวของมันเองอยู่แล้ว เพียงแต่ไม่ได้เอามันมาใช้เท่านั้น

เมื่อไหร่ที่คนสองคนคบกันแล้วรู้สึกอึดอัด ไม่เป็นตัวของตัวเอง แสดงว่า คนๆนั้นได้เข้ามาอยู่ในโลกของอีกคนหนึ่งมากเกินไป เคยมีคนบอกว่า มนุษย์เรามีชีวิตแบ่งเป็น 3 ชีวิต คือ ชีวิตครอบครัว ชีวิตงาน และชีวิตส่วนตัว ซึ่งหากสามารถแยกออกจากกันได้ โดยมีเพียงเส้นบางๆที่เชื่อมต่อกันอยู่ ชีวิตของคนๆนั้นก็มีความสุข การเข้าไปก้าวถ่ายในชีวิตส่วนตัวของกันและกันมากเกินไป เหมือนกับที่เราต้องอยู่ในทุกๆที่ๆเขาอยู่ ไปในทุกๆที่ๆเขาไป แล่มไม่ไปอย่างสงบนิ่ง ไม่ไปอย่างเจียมตัว ว่าเข้ามาอยู่ในโลกส่วนตัวของเขาต้องเกรงใจเขา ยังไปก้าวถ่ายจัดการทุกอย่างให้โลกของเขาผิดรูปแบบไป อาการอึดอัดเหมือนผูกเชือกรัดแน่นอาจทำให้อีกฝ่ายหายใจไม่ออก และมีความรักที่ขาดความสุข ความรักคือการดูแลกัน ที่ไม่ดึงและไม่หย่อนจนเกินไป ถ้าเราให้ความรักในแบบที่ทำให้เขาอึดอัด ความรักที่มีค่าก็จะกลายเป็นความรักที่ทำร้ายคนที่เรารักได้ในทันที แทนที่จะได้บุญเพราะเป็นการให้รัก กลับเป็นบาปเพราะได้มอบความทุกข์ให้เขาไปพร้อมๆกันด้วย ไม่ปฏิเสธว่าคนที่รักกัน ไม่ควรมีความลับต่อกัน การรับรู้กับการเข้าไปยุ่งนั้นต่างกัน เรารับรู้เรื่องราวซึ่งกันและกันได้ เราช่วยเหลือกัน ในยามที่ต้องการได้ แต่ก็ต้องปล่อยให้เขาจัดการกับตัวเองได้เช่นกัน ช่วยเมื่อเขาเรียกร้อง รับฟังเมื่อเขาอยากระบาย แต่ไม่ใช่เข้าไ้เข้าการกับทุกเรื่องของเขา หากเราคบกันแล้วสบายใจที่สุด เป็นตัวของตัวเองที่สุด เหมือนว่าที่คู่มืออิสระเริงรำทำลม แต่เมื่อไหร่ที่เข้าใกล้เสาไฟฟ้าแรงสูงหรือต้นไม้ใหญ่หรือมีแรงลมพัดผ่าน ก็ยังคงมีคนคอยชักหลบ หลีก คอยควบคุมทิศทางไม่ให้หลุดไปคิดถึงไม้ หรือลอยไปกับลมแบบไร้จุดหมาย เป็นอิสระที่อบอุ่น เพราะทำให้เรามั่นใจเสมอว่าในขณะที่เราริงรำอยู่นั้นเราก็จะปลอดภัยเพราะเรามีคนคอยห่วงและดูแลอยู่ เราจะไม่มีวันเป็นว่าที่ค้างอยู่ที่ใดที่หนึ่งอย่างโดดเดี่ยว ดังคำกล่าวที่ว่า “ความรักจะไม่เรียกร้องให้แสวงหาอิสระ ถ้ารักกันอย่างพอดี” แต่เมื่อไหร่ที่เราไม่ได้รักคนที่เรารักอย่างที่เขาคือ เป็น ในแบบที่เขาได้มีอิสระในความเป็นเขา เราก็กำลังบีบช่องว่างของความสัมพันธ์ให้แคบเข้ามาเรื่อยๆ จนกลายเป็นปัญหาของการอยู่ด้วยกัน เรื่องแบบนี้บางครั้งเราอาจจะไม่รู้สึกละเลย มันคือความแตกต่างที่ยิ่งใหญ่ แต่เมื่อไหร่ที่มันเกิดขึ้นแล้ว มันก็แะอะไรไม่ได้เลย มันแทบจะสายเกินไป ทุกครั้งที่เปลี่ยนแปลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความรู้สึกที่ทำให้เราต้องเหนื่อย ต้องอึดอัด และต้องฝืนความเป็นตัวของตัวเอง ความรู้สึกเหล่านี้ได้ครอบงำความรักที่มีต่อกัน เมื่อเราติดอยู่กับความรู้สึกอึดอัดและไม่สบายใจ ถึงจะอยู่ในสถานะแสนสบายอย่างไร ก็ไม่สามารถมีความสุขไปได้ เมื่อชีวิตดำรงอยู่ด้วยความหงุดหงิดวุ่นวาย ในอารมณ์ ชีวิตก็ไม่รู้สึกถึงอิสระเสรี ความรู้สึกนี้จะนำมาซึ่งความรู้สึกไม่สบายตัวของเราๆ ที่เรียกว่า “รำคาญ” และมันก็จะก่อตัวใหญ่ขึ้น จากที่ไม่เคยคิดว่าเป็นปัญหา ก็กลายเป็นปัญหา จากที่เคยคิดว่าเป็นเรื่องเล็ก ก็กลายเป็นเรื่องใหญ่ จากที่เป็นเรื่องหงุดหงิดรำคาญธรรมดา ก็กลายเป็นเรื่องกวนใจ จากที่ไม่เคยคิดจะห่างกันไปไหน ก็ทำให้อาจห่างไกลกันแบบไม่อยากจะกลับมาพบเจอกันอีก คำว่า “อคติ” นั้น เมื่อเกิดขึ้นแล้ว มันจะลุกลามใหญ่โต เรื่องน้อยกลายเป็นเรื่องใหญ่ เรื่องสั้นกลายเป็นเรื่องยาวและความรักก็จะค่อยๆ แผลวบางลง แม้จะคงอยู่ แต่ไม่รู้สึกมีความสุขที่จะอยู่ใกล้เมื่อไหร่ที่มัน “มากไป” มันก็จะกลายเป็นรอยร้าว รอยร้าวที่บางที่เราอาจจะไม่รู้ตัวด้วยซ้ำ ว่าเราเป็นต้นเหตุ เพราะเราไม่ได้เว้นช่องว่างความสัมพันธ์เอาไว้ให้ความเป็นตัวของตัวเอง

สาเหตุที่ทำให้เกิดความคิดในการสร้างงานนั้นเกิดจาก การแสดงออกทางความรักที่มากเกินไป เราอยากที่จะบอกกับเขาว่า “อย่าเอาความรักมามอบให้กับเรา มันทำให้รู้สึกอึดอัด อย่าเอาความรักมารัดเราและมาอ้างเพื่อให้เราตอบสนองในสิ่งที่เขาระบายทำให้ เพราะความรักต้องเป็นการยินดีที่จะให้ และยินดีที่จะรับด้วย เมื่อไหร่ที่เราไม่ยินดีที่จะรับแล้ว หรือเรารับอยู่ฝ่ายเดียว ก็เหมือนกับว่าเธอกำลังเลี้ยง สัตว์ไว้ในกรง โดยที่เธอไม่รู้เลยว่า ถ้าเธอปล่อยมันออกมาเมื่อไหร่ มันพร้อมที่จะวิ่งหนีเธอไปเสมอ” ถึงนี้ ไม่ได้เรียกว่าเป็นความรักแล้ว เพราะมันเป็นอาการของกิเลสปกคลุมอยู่เหนือความรัก และมันครอบงำจิตใจให้ไม่สงบสุข โดยใช้คำว่า รัก เป็นข้ออ้าง คนเรามักจะต้องการเรียกร้องหรือคาดหวังจากผู้อื่น โดยเฉพาะคนที่อยู่ใกล้ชิด โดยไม่คำนึงถึงลักษณะตัวตนที่แท้จริงของคนๆ นั้น ใช้ลักษณะความเคยชินของชีวิตส่วนตัวเป็นที่ตั้ง มันไม่ต่างอะไรกับการผูกมัด ผูกมัดความรักไว้ด้วยตำแหน่งคนรักอย่างเหนียวแน่น แล้วความรักนั้นก็หายไปไม่ออกจนต้องหาหนทางที่จะทำให้ตัวเองอยู่รอดจากการที่ เขามัดใจเรา ด้วยการกำหนดกรอบพฤติกรรมตามที่เขารรณา มีพื้นฐานมาจากความหึงหวง ทำให้เราอึดอัดเมื่อยามที่ต้องอยู่ใกล้กัน ความรักที่เปี่ยมล้นไปด้วยความหวังใจ ความซื่อสัตย์ ความภักดี ความเจ็บปวด ทุกข์ทันทรมาน อุปสรรคขวากหนามที่ผ่านมา มันเป็นปัญหาที่เราต้องแก้ไข รับมือกับมันเพื่อไม่ให้เกิดเป็นพันหนการอย่างที่เป็นอยู่เช่นปัจจุบัน แต่ความเห็นแก่ตัว โดยที่ไม่เคยถามความรู้สึกกัน ไม่เคยถามกันเลยว่าเต็มใจที่จะผูกติดชีวิตไว้ด้วยกันหรือเปล่า ที่ผ่านมาเขาใช้ความคิดของตัวเองตัดสินความคิดของเรามาตลอดว่า ชอบอะไร หรือไม่ชอบอะไร และตัวเราก็ไม่เคยตอบว่า ความรู้สึกเรานั้นเป็นอย่างไร ได้แต่ตอบสนองด้วยคำว่า สงสาร เท่านั้น สงสารที่ความรู้สึกของเขา กลัวเขาเสียใจ ในคำพูดของเรา แต่ลืมนึกไปว่า เขาต่างหากที่ไม่เคยนึกถึงความรู้สึกของเราแม้แต่น้อย แต่แล้วมันยิ่งมากขึ้นๆจนหัวใจและร่างกายของเรานั้นเริ่มอ่อนแอ คำว่า สงสาร ก็เริ่มเลือนหายไปเรื่อยๆพร้อมกับอารมณ์ความรู้สึกที่ต้องการหลุดพ้นออกมาจาก พันธนาการ ที่ถูกสร้างขึ้น มุ่งหน้าสู่อิสรภาพอย่างเต็มที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้องการ ผู้เส้นทางสายใหม่ของตัวเอง ที่พันนาการนั้นไม่ได้ผูกมัดหัวใจฉันไว้ได้อีก ไม่
ต้องอดทน ไม่ต้องทู่เมท ไม่ต้องจงรักภักดี และรอคอย ในขณะที่ผู้ชายคนนั้นไม่เคยรับรู้ ไม่เคย
เข้าใจ ไม่คิดที่จะหันกลับมามองด้วยซ้ำว่า สิ่งที่เขาทำกับหัวใจของเรานั้นทำให้เราเป็นเช่นไร อดีต
มันคือความโง่เขลา น่ารำคาญ และเป็นตัวถ่วงต่อความเจริญในเส้นทางความรักสายใหม่ที่เราคควร
จะมีสิทธิที่จะเลือก เป็นภาระที่น่าเบื่อที่ต้องคอยดูแลความรู้สึกของคนๆหนึ่งที่เห็นแก่ตัว ไม่เข้าใจ
ถึงความหมายของคำว่า ความรัก ระหว่างเรา

สาเหตุที่ทำให้เราต้องแยกระหว่างความรักกับอิสระออกจากกัน อาจเป็นเพราะว่า เราเคย
ชินกับอิสระมากกว่า แต่เมื่อวันหนึ่งที่มีมันไม่สามารถทำได้ หรือมีคนมาบังคับว่า ไม่ให้ทำ ก็แสดงว่า
เรากำลังไม่เป็นตัวของตัวเอง เราจึงพร้อมและเต็มใจ ที่จะแยกระหว่างสองอย่างนี้ออกและเลือกที่จะ
เก็บไว้เพียงแค่ออย่างเดียว ถ้าเรามีพื้นฐานความรักที่หนักแน่นพอ เราจะรับได้เท่าที่หัวใจเราจะรับ
ไหว แต่เมื่อไหร่ที่เราได้มอบความรักไปแล้ว แต่กลับรู้สึกได้ว่า ต้อง อดทน อย่างไม่มีที่สิ้นสุด เราก็
ต้องกล้าตัดสินใจเลือกในสิ่งที่ให้ประโยชน์แก่ตัวเองและคนรัก ไม่มีใครมาตัดสินใจแทนเราได้
เพราะตอนรักเราเป็นคนที่จะเลือกรักด้วยตัวเอง ความรู้สึกของคนทีทนไม่ไหวก็เหมือนกัน ไม่มี
ใครรู้ดีเท่าตัวเราเองหรอก ถ้าคบได้...ก็คบเลย แต่ถ้าแน่ใจแล้วว่าทนไม่ไหว เราก็ต้องเปลี่ยนจากคำ
ว่า “อดทน” เพื่อความรัก มาเป็น “รักตัวเอง” เพื่อตัวเอง ดีกว่า

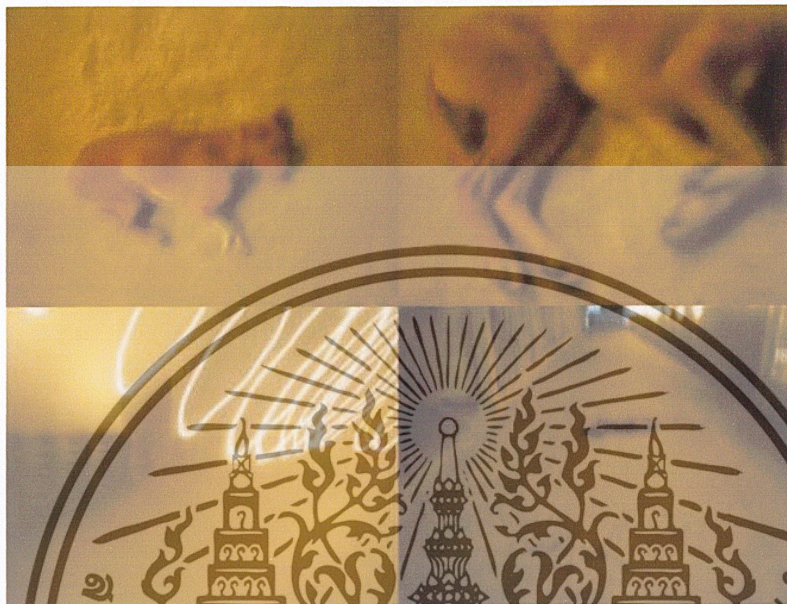
อิทธิพลจากศิลปิน

ได้รับอิทธิพลจากอารมณ์ความรู้สึกทางความรักโดยส่วนตัวที่มีความอัดอัด ไม่สบายใจ
กระวนกระวาย ความรู้สึกที่รู้สึกเหมือน โคนกักขังอยู่ตลอดเวลา เหล่านี้ยังเป็นสิ่งที่กระตุ้น ให้เรา
ต้องการอิสรภาพไปโดยปริยายและความรู้สึกต่างๆที่ทำให้เราต้องการอิสรภาพนี้เป็นจุดเริ่มที่จะ
ถ่ายทอดผลงานชุดนี้ออกมา เพื่อแสดงให้เห็นถึงอารมณ์ความรู้สึกที่ต้องการอิสรภาพ ไปจนถึงจุดที่
ได้รับ อิสรภาพ อย่างที่เราไขว่คว้าหามาตั้งแต่ต้น

ผลงานที่ได้ถูกถ่ายทอดออกมา ส่วนหนึ่งนั้น ได้รับอิทธิพลจากนิทรรศการศิลปะ
“PHOTOCUBISM” ผลงานของหม่อมหลวงมิ่งมงคล โสณกุล หรือคุณเต๋านา นิทรรศการชุดนี้ เป็น
การนำเสนอการบันทึกการเดินทางในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาของตัวศิลปินที่ได้เดินทางไปในแต่ละ
ประเทศ ทั้งประเทศไทย พม่า เวียดนาม ออสเตรเลีย มัลดีฟ ฮังกิง สิงคโปร์ นิวซีแลนด์ สหรัฐ
อเมริกา อังกฤษ สเปน อินโดนีเซีย ตุรกี เม็กซิโก และแอฟริกา ผลงานในนิทรรศการ
‘PHOTOCUBISM’ เปรียบเสมือนอัตชีวประวัติในช่วงจังหวะเวลาหนึ่งในชีวิตของม.ล.มิ่งมงคล ที่
ได้บันทึกประสบการณ์และความสัมพันธ์ที่ตนเองมีต่อสถานที่แต่ละแห่งโดยผสมผสานภาพนั
ร้อยภาพที่อาจมีความเกี่ยวข้องกันบ้างหรือ ไม่มีความเกี่ยวข้องกันเลย เพื่อให้เกิดเป็นเรื่องราวของ
ตนเองที่สอดแทรกทัศนคติและความคิดเห็นส่วนตัวที่ศิลปินมีต่อสถานที่นั้นๆ ทั้งด้านการเมือง
สังคม และวัฒนธรรม

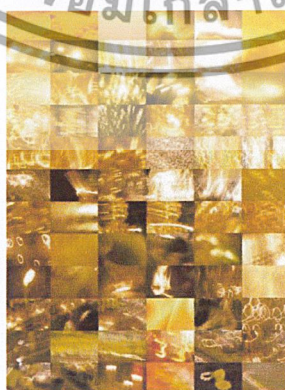
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลงานที่นำมาแสดงในนิทรรศการชุดนี้ เป็นการจัดวางภาพถ่ายแบบภาพต่อ หรือ 'คอลลาจ' โดยศิลปินจงใจให้แต่ละภาพไม่มีความหมายในตัวเอง แต่เมื่อนำมารวมกันจะก่อให้เกิดเป็นเรื่องราวที่สมบูรณ์ เช่นเดียวกับแนวคิดของศิลปินแนวคิวบิสม์ในช่วงกลางศตวรรษที่ 20 ที่นำชิ้นส่วนรูปทรงต่างๆ มาประกอบขึ้นเป็นเรื่องราวใหม่

หม่อมหลวงมิ่งมงคล โสณกุล

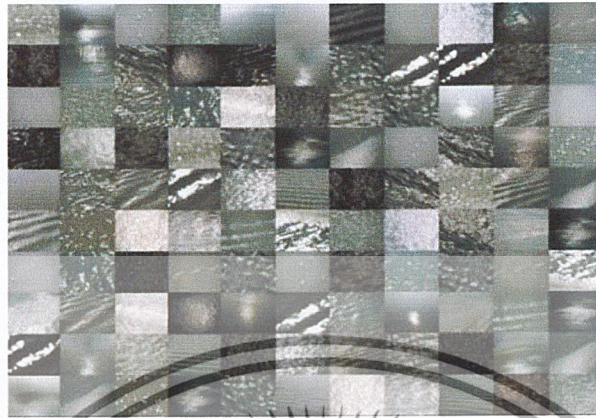
"คอนเซ็ปต์ก็คือ คำว่า 'โฟโต้คิวบิสม์' ซึ่งเป็นการรวมกันของงานภาพถ่ายและศิลปะแบบคิวบิสม์ เอาสิ่งของง่ายๆ หรืออะไรที่เห็นได้ในชีวิตประจำวันมานำเสนอ ใช้ภาพของผู้หญิง ถ้วยกาแฟ มาถ่ายทอดและจัดวางในมุมมองที่ต่างกันบ้าง ถ่ายในช่วงเวลาต่างกันบ้าง ทำให้มีสีสัน มีองค์ประกอบของภาพที่หลากหลาย ก็จะทำให้เกิดสิ่งใหม่ในความรู้สึก กระตุ้นความคิดมากกว่าภาพเหมือนแต่เข้าใจง่ายกว่าภาพแนวมานุษยธรรม"

หม่อมหลวงมิ่งมงคล โสณกุล

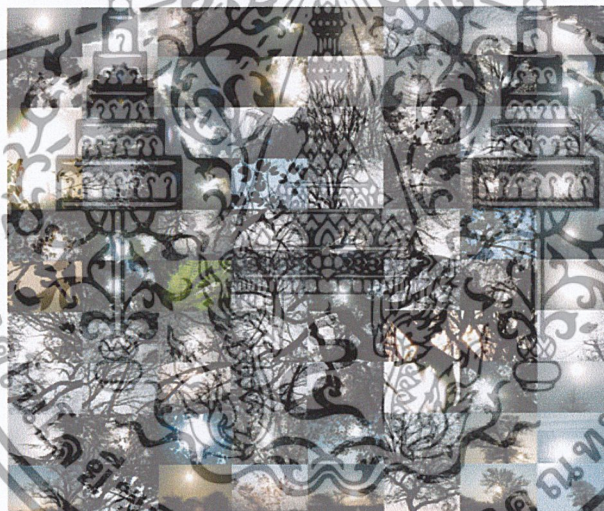
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพผลงานของหม่อมหลวงมิ่งมงคล โสณกุล

PHOTOCUBISM

หม่อมหลวงมิ่งมงคล โสณกุล

PHOTOCUBISM

หม่อมหลวงมิ่งมงคล โสณกุล

จากผลงานของหม่อมหลวงมิ่งมงคล โสณกุล สิ่งที่ข้าพเจ้าได้นำมาเป็นส่วนที่มีอิทธิพลกับผลงานก็คือ การจัดวาง จะเห็นได้ว่า งานของข้าพเจ้าจะแบ่งออกเป็นชุดๆ และในแต่ละชุดจะประกอบไปด้วยภาพ 2 ภาพ ที่ต้องการให้แต่ละภาพมีความหมายในตัวของมันเอง และเมื่อนำมาประกอบเข้าด้วยกัน ก็ยิ่งแสดงให้เห็นถึงความหมายที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และอีกอิทธิพลหนึ่งที่สำคัญและขาดไม่ได้ที่มีต่อผลงานของข้าพเจ้านั้น ก็คือผลงานของ เสริมคุณ คุณาวงศ์ “Symbol Stream Stone & Surrender” by S. Kunawong คอลเล็กชันปี 1990 และปี 2008 เสริมคุณ คุณาวงศ์ ประธารเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท ซีเอ็ม ออร์กาไนเซอร์ จำกัด (มหาชน) ได้นำผลงานมาจัดนิทรรศการภาพถ่ายประกอบมัลติมีเดียเป็นครั้งแรก โดยใช้ประสบการณ์ในสายช่างถ่ายภาพมืออาชีพ และความหลงใหลในประติมากรรม ถ่ายภาพมนุษย์ในแบบวัตถุจัดแสง บวกกับความเชี่ยวชาญในสื่อ Multimedia ที่มีมากกว่า 20 ปี

หยิน-หยาง

เสริมคุณ คุณาวงศ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความรู้สึกแรกที่เกิดขึ้นของผลงาน เป็นเรื่องของหญิง-ชาย อาคัมและอีฟ สร้างชายให้มีพันธนาการกับฝ่ายหญิง แต่จริงๆแล้ว หญิงไม่เท่าเทียมชาย ทั้งด้านการทำงาน ทางสังคม เศรษฐกิจ บางสังคมพันธนาการนี้แน่นมาก ภาพหยิน-หยางนี้ ดูให้ตีไม่ใช่ภาพสะท้อน แต่เป็นผู้หญิงและผู้ชาย สะท้อนให้เห็นหยิน-หยางในวงกลม มีฟลลิ่งในตัวเอง จริงๆแล้วงานชุดนี้เริ่มต้นจากร่างกาย, สายน้ำ, ก้อนหินและพันธนาการ แทนค่าธรรมชาติคือมนุษย์และธรรมชาติอยู่ในส่วนเดียวกัน สื่อคนอยู่ในแสง แสงอยู่ในคน , คนอยู่ในหิน หินอยู่ในคน , คนอยู่ในสายน้ำ สายน้ำอยู่ในคน และจบลงที่พันธนาการ

ศิลปะภาพถ่ายจากใจคนรักประติมากรรม
เสริมคุณ คุณาวงศ์

เสริมคุณ คุณาวงศ์/เทคนิคภาพถ่าย/ ก้อนหิน2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

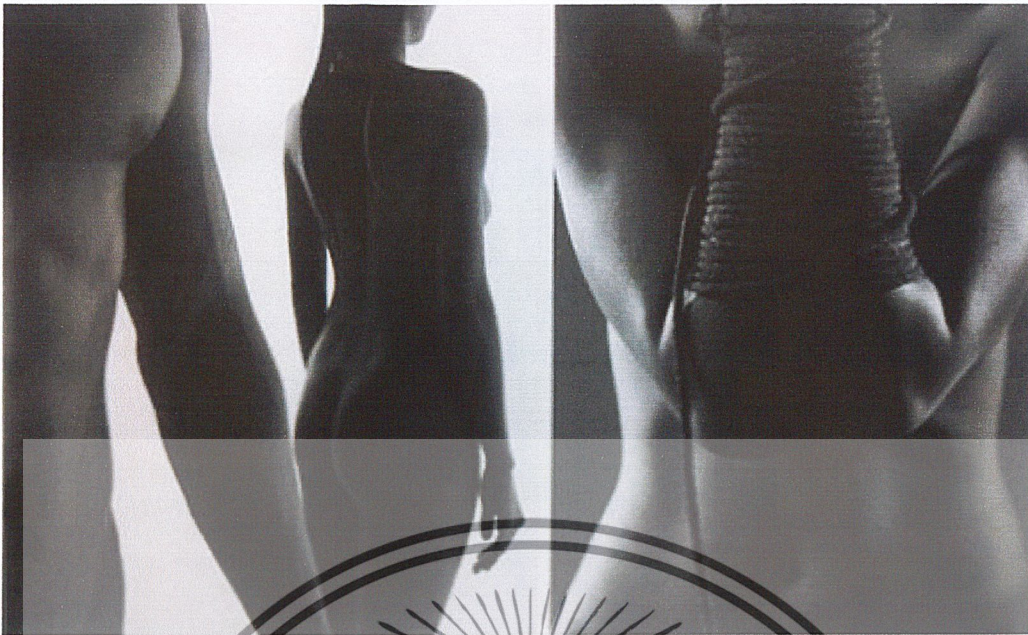
สายน้ํ๒

เสริมคุณ คุณวางค์

สายน้ํ๓

เสริมคุณ คุณวางค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ร่างกาย1 และ พันธนาการ3

เสริมคุณ คุณาวงศ์

ตั้งใจถ่ายให้เป็นขาว-ดำ เป็น Art Direction แต่ที่อยากสื่อที่สุดคือเรื่องแสงเงา การแสดงออกที่เป็นมนุษย์ ตรงที่สุดคือภาพเปลือย แสดงการพันธนาการ กคชี่ ข่มเหง ค่านิยมทางสังคมที่กระทำต่อชายหรือหญิงในทุกเรื่อง รูปที่คนผิวลายเหมือนหินนั้น ฉายแสงเข้าไปในตัวคนก่อน ไม่ได้รีทัช เอาเฟลตฉายเป็นบางที่ ทำเป็นเทคนิคสามมิติ การจัดท่านางแบบ นายแบบ ได้รับอิทธิพลมาจากงานประติมากรรมคลาสสิก ผลงานชุดนี้ถ่ายเสร็จแล้วจึงรู้สึกว่าการถ่ายภาพงานประติมากรรมซึ่งเหมือนอากาศที่หายใจเข้าไปถึง 10 ปี แล้วก่อนลมหายใจออกมาเป็นอย่างนี้ ส่วนชุดสายลมนี้ต้องการสื่อถึงความรู้สึกที่ว่า สายลมโถมเลียรูปร่างของผู้หญิง แต่ไม่สามารถถอยสายลมจริงๆ ได้จึงใช้ผ้าแทนสายลม บางรูป Action มีวนตัวเหมือนอยู่ในท้องแม่ และชุดพันธนาการใช้เชือกละลวดหนามสื่อถึงการพันธนาการ ผลงานชุดนี้อยากให้ออกมาเป็นงานศิลปะเป็นหลักแต่ถือโอกาสให้มุมมองทางสังคม โดยเฉพาะชุดพันธนาการ

แนวความคิด

คำว่า “รัก” คือเรื่องราวของคนสองคน การที่คนสองคนเรียนรู้ที่จะเปิดพื้นที่ว่างให้แก่กันและกันนั้น ย่อมก่อให้เกิดความรู้สึกเชื่อมั่นที่เพิ่มมากขึ้น ในทางกลับกันหากไม่เว้นช่องว่างเอาไว้เสียเลยภาวะเผด็จการ เผด็จการทางความรู้สึกและการกระทำก็จะเกิดขึ้นได้ มนุษย์มีธรรมชาติอยู่อย่างหนึ่งคือต้องการความเป็นตัวของตัวเอง ต้องการอิสรภาพ ต้องการความเบาสบายของจิตใจ ความรักที่มากจนเกินไปจนกลายเป็นความอึดอัด ยึดติดครอบครองทำให้รู้สึกถึงการสูญเสีย อิสรภาพ ความรักและเสรีภาพเชื่อมต่อและอยู่คู่กันในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ แต่ความรักก็อันตรายต่อเสรีภาพเมื่อขาดความเป็นอิสระ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการสร้างสรรค์

ผลงานสำหรับโครงการศิลปะป็นพจนันนี้ ประกอบไปด้วยผลงานทั้งหมด 4 ชุดหลัก คือ อิสรภาพที่แท้จริง (True freedom.) อึดอัดกับความรัก (Uncomfortable love.) อิสรภาพซึ่งกันและกัน (Freedom for each other.) และงานชุดสุดท้าย ระยะเวลา (SOME SPACE) ในแต่ละชุดนั้น ก็ได้แบ่งเป็นผลงาน 2 ชิ้นย่อย แล้วนำมาจัดวางคู่กันประกอบเป็นหนึ่งชุด โดยกระบวนการสร้างสรรค์เทคนิคและเนื้อหาของผลงานก็มีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละชิ้นย่อย แต่ทั้งหมดนี้ ข้าพเจ้าต้องการที่จะสื่อถึงความรู้สึกของคำว่า อิสรภาพ เช่นเดียวกันทั้ง 4 ชุด เพียงแต่ต่างกันที่ระยะเวลาเท่านั้นเอง

ภาพร่างและการพัฒนาภาพร่าง

ภาพร่างชิ้นที่ 1

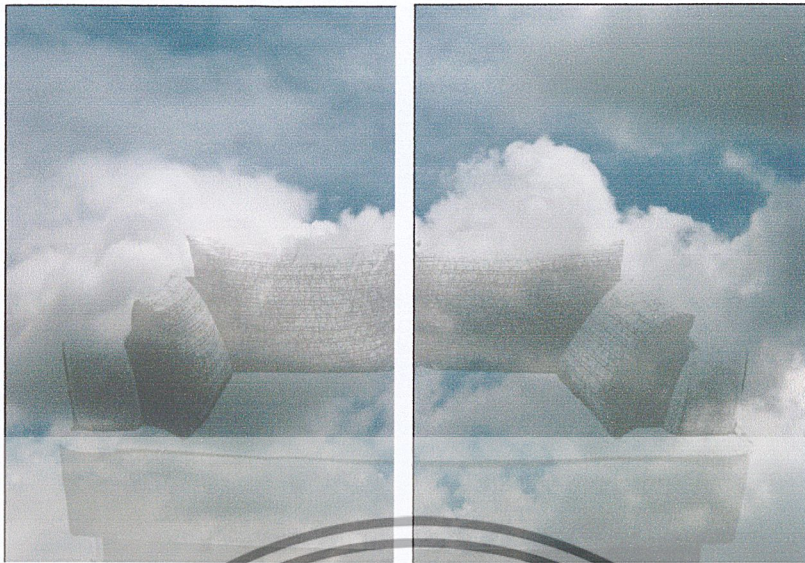
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพร่างชั้นที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

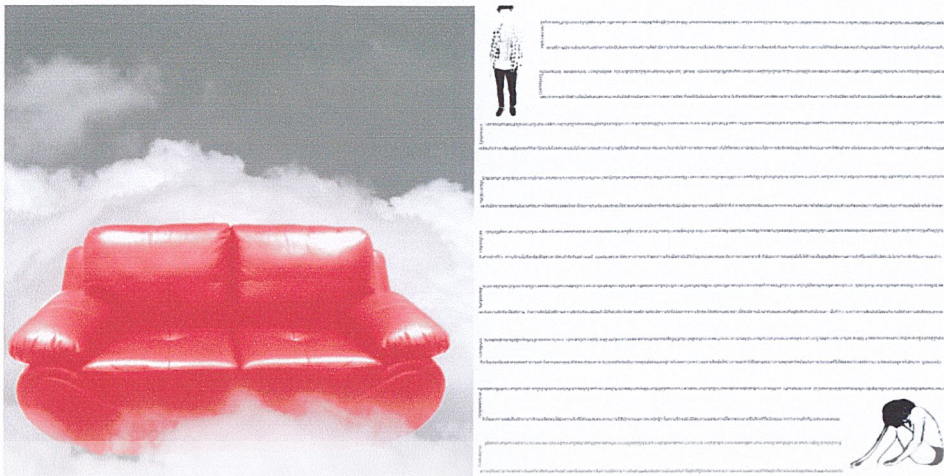

ภาพร่างขึ้นที่ 6

ภาพร่างขึ้นที่ 7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพร่างชิ้นที่ 4

ภาพร่างชุดที่ 1

ความรักที่ต้องการอิสรภาพ และพื้นที่ที่จะยืนอยู่ด้วยตัวของมันเอง ในขณะที่เรากำลังดำเนินชีวิตอยู่ในปัจจุบัน เราก็กำลังสร้างอดีตให้กับอนาคตด้วยเช่นกัน ในขณะที่เรากำลังตกอยู่ในความรัก เราก็สร้างอดีตรักของตัวเองในวันข้างหน้าด้วย ในขณะที่เราหมกมุ่นครุ่นคิดกับการสร้างและสานความสัมพันธ์ให้เป็นอย่างที่เราต้องการเราก็กำลังสร้างกำแพงความสัมพันธ์กันความรู้สึกเสรีของความรักด้วย เหลือที่ว่างที่พัดให้ความรักบ้าง วันนั้นของเราทุกคนต่างเป็นผลของสูตรสำเร็จในอดีต อย่าให้จิตใจติดอยู่กับกระบวนการความรักที่ถูกสร้างขึ้นมา ความรัก คือความรู้สึกอยากอยู่ด้วยกันอยู่ร่วมกันอย่างอิสระ อิสระที่เดินเข้าใกล้กัน อิสระที่จะหันไปทำอย่างอื่นในชีวิตบ้าง ทำตามความฝันของตัวเองและอิสระที่จะดำเนินชีวิตอย่างที่เป็นตัวตนที่แท้จริงของเราเอง

รูปแบบงานเป็นตารางภาพผลงานเป็น 2 ภาพวางคู่กัน ให้เห็นถึงระหว่าง ความรัก ที่มีกำแพงซึ่งกันและกัน กับอีกภาพที่สื่อถึงอิสรภาพ เพื่อที่จะให้เกิดความแตกต่างทางอารมณ์ อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น ใช้เทคนิคการสร้างสรรค์ผลงานในประเภท Etching ทั้งสองภาพ ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะภาพร่างชุดนี้ คือ ในระยะการดำเนินงานในตอนแรกข้าพเจ้ายังไม่ได้ตั้งเป้าถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นและยังไม่แน่ใจว่าเรื่องเกี่ยวกับความรักนี้จะเป็นทางออกในการดำเนินงานของข้าพเจ้า เรื่องความเชื่อมโยงระหว่างภาพที่ต้องการสื่อความหมายไปในทางเดียวกัน และสีที่ใช้กับผลงาน เพราะในระยะแรกไม่กล้าที่จะใส่สีลงไปอาจเป็นเพราะกระบวนการ etching ที่เคยทำในชุดในอดีตเป็นขาว-ดำ แต่เมื่องานเราต้องการสื่อถึงความเป็นอิสรภาพ ถ้าเป็นขาว-ดำทั้งหมดก็จะทำให้ผลงานไม่สามารถสื่อตามต้องการที่แท้จริงออกมาได้ สีสิ้นจึงมีบทบาทมากขึ้นในผลงานชิ้นนี้ ปัญหาที่เกิดขึ้นในชิ้นนี้อย่างหนึ่งปัญหาก็คือเรื่องของการจัดองค์ประกอบที่ที่ยังไม่ลงตัวแลผสมบูรณอย่างที่ต้องการ และปัญหาในเรื่องกระบวนการทางเทคนิคที่เกิดการผิดพลาดระหว่างการทำผลงานชิ้นนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

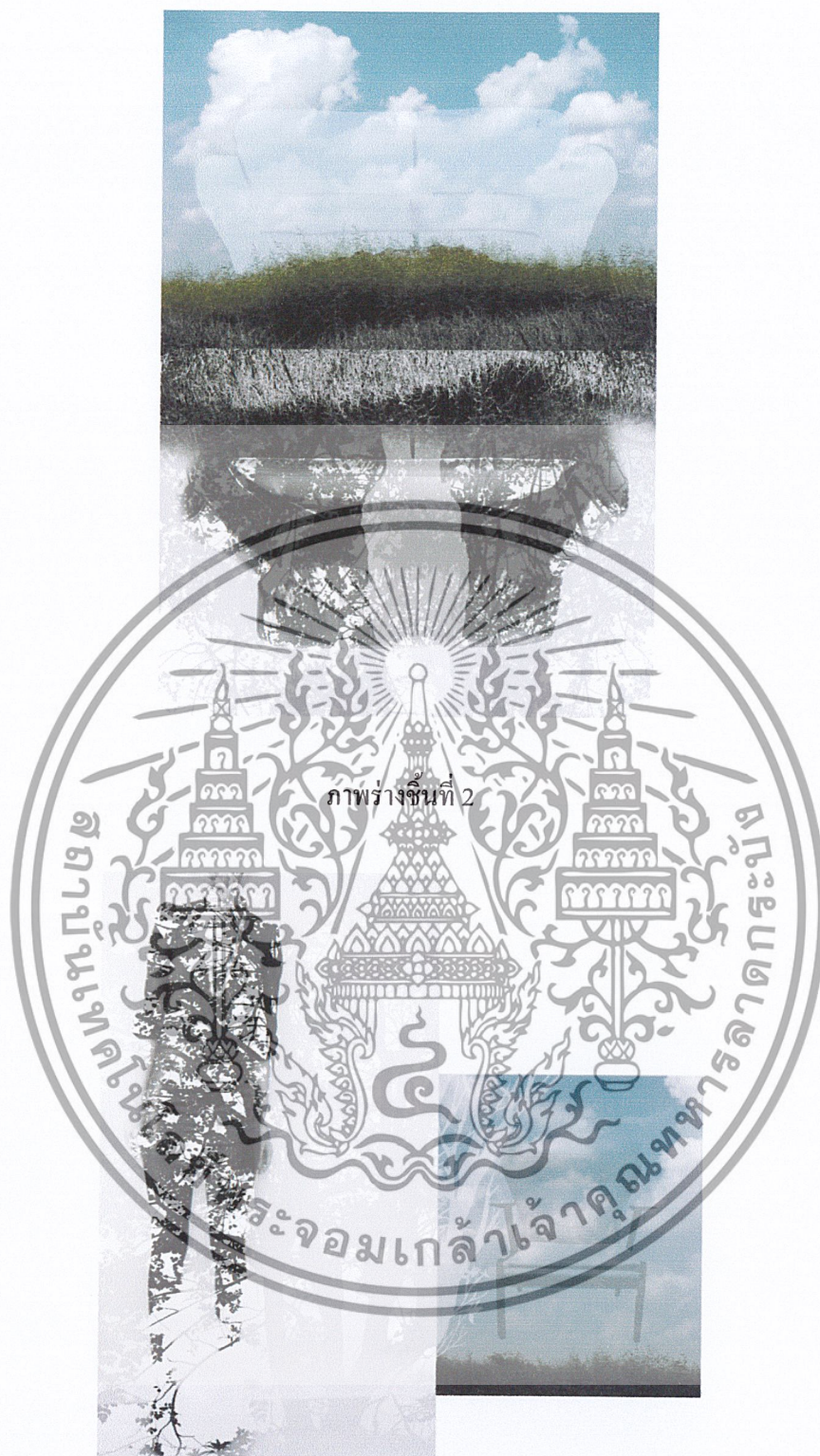
ยกตัวอย่างเช่น เขียนแผ่นโลหะไม่ได้อย่างที่ต้องการ เมื่อพิมพ์ออกมาแล้วผลงานไม่ได้สีตามที่คาดหวังไว้ ต้องแก้ไขจนแผ่นทองแดงไม่สามารถพิมพ์ได้ กักรวดจนสิ่งที่เราเขียนบนแผ่นทองแดงเกิดความเสียหายและต้องรีบดำเนินการแก้ไข ในผลงานชิ้นแรกนี้ได้เกิดปัญหาตั้งแต่ก่อนที่จะทำผลงาน ระหว่างการเขียนแผ่นทองแดงไปจนถึงระยะสุดท้ายที่จะกำลังพิมพ์ผลงาน แต่ก็ได้ดำเนินการแก้ไขจนผลงานชิ้นนี้สมบูรณ์

สาเหตุที่นำภาพร่างชิ้นที่ 4 นี้มาทำเป็นผลงานจริงก็เพราะว่า เป็นภาพที่ตอบ โจทย์ที่ตรงกับแนวความคิดมากที่สุดจริง ดังที่ได้เห็นในข้างต้น เพราะภาพร่างชิ้นอื่นๆ อาจจะติดอยู่ในความอึดอัด ไม่สบายใจ คุณแล้วรู้สึกหม่อมหมองทางอารมณ์ บางภาพก็ไม่สามารถสื่อได้ถึงความต้องการทางอิสรภาพที่เราต้องการสื่อได้ทั้งหมด

ภาพร่างชิ้นที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพร่างชิ้นที่ 2

ภาพร่างชิ้นที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพร่างขึ้นที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพร่างชิ้นที่ 4

ภาพร่างชุดที่ 2

แนวความคิดของชุดนี้ คือ ปัญหาความเชื่อมโยงระหว่างความรักกับอิสรภาพที่คอยสร้างเงื่อนไขในการดำรงอยู่กับความรักของคนเรา ต่างฝ่ายต่างสร้างเงื่อนไขให้กันและกัน เงื่อนไขของการเป็นคู่รักกันมีมากมายเหลือเกิน แล้วแต่ใครจะสรรหามาตกลงกัน แต่สำหรับความรักระหว่างเรานั้นเป็นเงื่อนไขที่ฝ่ายชายเป็นผู้สร้างขึ้นเยอะแยะมากมายจนเงื่อนไขนั้นกดทับความอิสระในตัวของเราซึ่งมีค่อนข้างสูง จนอยากที่จะปล่อยวางให้ความสัมพันธ์ คัดขาดในเงื่อนไขต่างๆ ปล่อยให้ตัวเองได้เป็นตัวเรา รักต้องมาคู่กับความรู้อิสระและไม่ยึดติด รักควรทำให้ชีวิตเรา “เบาขึ้น”

จากผลงานชิ้นที่ 1 ข้าพเจ้า ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เคยเกิดขึ้น นำปัญหาในชิ้นที่ 1 นั้นมาพัฒนา แต่ก็ยังเกิดปัญหาของการสร้างภาพร่างในชุดนี้คือ ภาพร่างที่ออกมาเกิดความ Contrary กันมากเกินไปทั้งทางด้านสี และอารมณ์ที่อยู่ในภาพ และการจัดวางรูปแบบต่างๆยังไม่ลงตัวเท่าที่ควร เทคนิคที่ใช้คือ silk screen , etching , photo print รูปแบบของงานมีการจัดวางงานที่มีการเชื่อมโยงกันระหว่างภาพและใช้สีในโทนเดียวและสีขนาดที่เท่าคนจริง พยายามที่จะสร้างบรรยากาศของความเป็นอิสรภาพให้มีมากยิ่งขึ้น ปัญหาที่เป็นอุปสรรคมากในผลงานชิ้นนี้ก็คือเรื่องของกระบวนการทางเทคนิค และการใช้สี การผสมสี ขั้นตอนพิมพ์ผลงานเมื่อพิมพ์ออกมาแล้วไม่ได้สีตามที่ต้องการ ถ้านำภาพมาประกอบจัดวางเข้ากัน ทำให้ผลงานไม่เชื่อมต่อกัน อาจเป็นเพราะด้วยสี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และเส้นที่ขาดตอนในการเชื่อมต่อกันระหว่างภาพผลงาน จึงต้องดำเนินการแก้ไขจนผลงานถึง สมบูรณ์ สาเหตุที่เลือกภาพร่างชิ้นที่ 4 นี้มาทำเป็นผลงานจริงก็เพราะว่า มีความสมบูรณ์ที่สุดในชุด ภาพร่างทั้งหมดนี้ ด้วยสี รูปแบบและความหมายที่เมื่อมาประกอบกันเป็นภาพผลงานแล้วให้ความรู้ลึกที่ตรงกับแนวความคิดมากที่สุด

ภาพร่างชุดที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

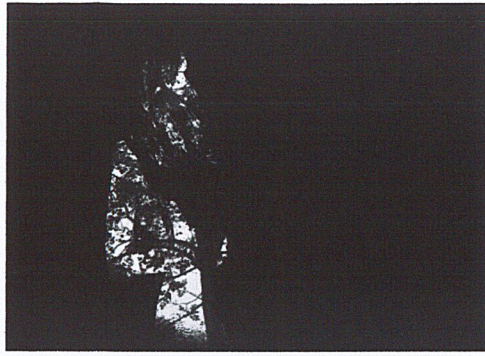
ภาพร่างชิ้นที่ 2

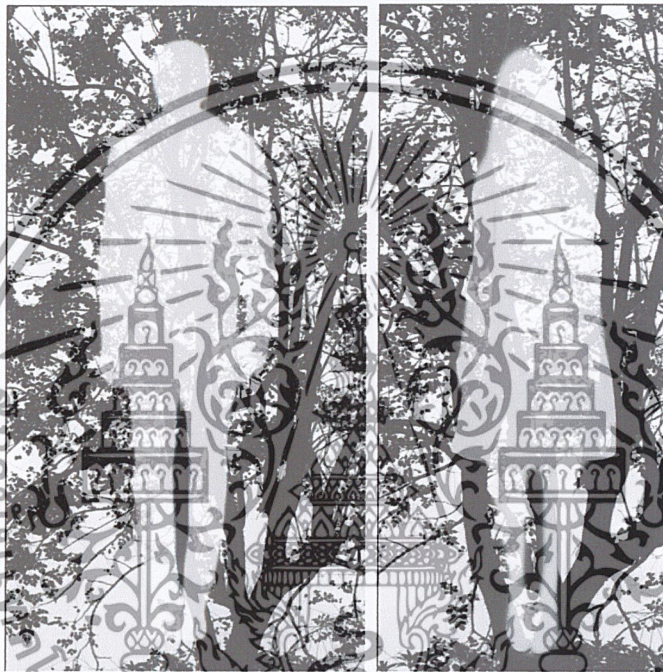
ภาพร่างชิ้นที่ 3

ภาพร่างชิ้นที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพร่างชั้นที่ 5

ภาพร่างชั้นที่ 6

ภาพร่างชั้นที่ 7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพร่างชั้นที่ 6

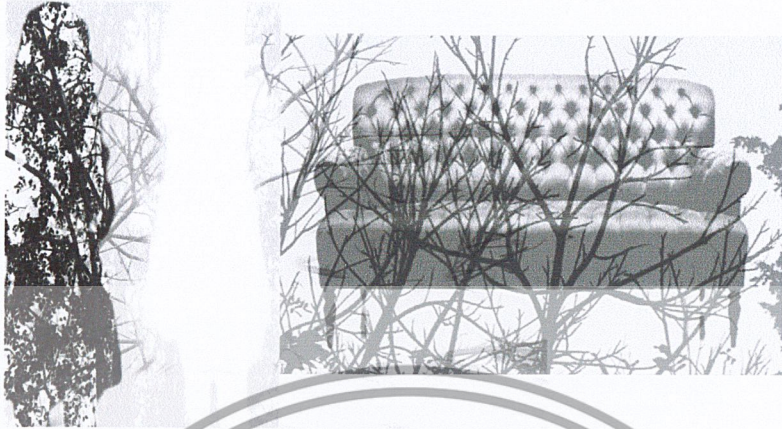
ภาพร่างชุดที่ 3

อิสรภาพที่แท้จริงอยู่ในใจเรา แม้ร่างกายเราจะถูกขังติดอยู่กับรักที่อึดอัดหรือเจ็บปวดมากเพียงใด แต่จิตใจของเรานั้น ไม่จำเป็นต้องทุกข์ไปกับกายก็ได้ เราเกิดละเติบโตมาท่ามกลางความบีบคั้นแห่งทุกข์ แต่ก็สามารถอยู่เหนือทุกข์ได้เช่นกัน อิสรภาพที่อยู่กลางใจนั้นจะเผยปรากฏแก่เราได้ก็ต่อเมื่อ ภูมิละเอียดที่ห่อหุ้มตัวเราอยู่นั้น ไม่ว่าจะ เป็นด้วยตัวเอง ด้วยความรัก หรือด้วยความเห็นแก่ตัวของใครคนใดคนหนึ่งก็ตาม ได้ถูกทำลายลง ไปอย่างสิ้นเชิง แต่ถ้าหากความรักนั้น ทำด้วยความเห็นแก่ตัว กล่าวคือ การให้ความรักโดยที่ ทำให้อีกฝ่ายไม่สบายใจหรือการที่ให้รักโดยที่หวังสิ่งอื่นตอบแทน ก็อาจทำให้ ยิ่งออกห่างจากอิสรภาพมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม ดังนั้นเราจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะรู้จักวางตัวและวางใจอย่างถูกต้อง เพื่อไม่ให้มันมากหรือน้อยจนเกินไป การลดซึ่งความเห็นแก่ตัว เปิดกว้างอิสระทางความคิดและการกระทำ จนเห็นชัดว่า ตัวตนที่แท้จริงของกันและกันเป็นเช่นไร ไรซึ่งภาพที่ปรุงแต่งขึ้น การเห็นความจริงอย่างลึกซึ้งดังกล่าว ย่อมนำไปสู่ การปล่อยวางอย่างสิ้นเชิง อิสรภาพที่แท้จริงก็จะปรากฏในที่สุด

ผลงานชิ้นนี้ได้เรียนรู้ปัญหาที่เกิดจากชิ้นที่ 1 และ 2 มาเป็นจำนวนมากจึงไม่ค่อยเกิดปัญหาในการดำเนินงานมากนัก จะมีเพียงบางส่วนที่ยังไม่เคยทำมาก่อนเช่นกระบวนการแม่พิมพ์กระดาษ (paper block) จึงต้องศึกษาและแก้ไขในระหว่างการทำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

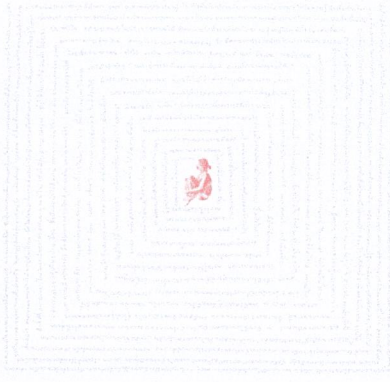

ภาพร่างชิ้นที่ 3

ภาพร่างชิ้นที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพร่างชิ้นที่ 2

ภาพร่างชุดที่ 4

คำว่า “รัก” คือเรื่องราวของคนสองคน การที่คนสองคนเรียนรู้ที่จะเปิดพื้นที่ว่างให้แก่กัน และกันบ้างนั้น ย่อมก่อให้เกิดความรู้สึกเชื่อมั่นในกันและกันเพิ่มมากขึ้น ในทางกลับกันหากไม่เว้น ช่องว่างเอาไว้เสียเลยภาวะเผด็จการหัวใจ เผด็จการทางความรู้สึกก็จะเกิดขึ้นได้ มนุษย์มีธรรมชาติอยู่ อย่างหนึ่งคือต้องการความเป็นตัวของตัวเอง ต้องการอิสรภาพ ต้องการความเบาสบายของจิตใจ ความรักที่มีมากจนเกินไปจนกลายเป็นความอึดอัด บัดคิดครอบครองยอมทำให้อีกฝ่ายหนึ่งรู้สึก สูญเสียอิสรภาพ ความรักและเสรีภาพต้องอยู่คู่กันในการดำเนินชีวิตของมนุษย์เพราะความรักและ เสรีภาพมีการเชื่อมต่อกัน แต่ถ้าความรักเป็นอันตรายต่อเสรีภาพคือถ้ามีความรักแล้วต้องขาดความ เป็นอิสระก็ถือว่าสองอย่างนี้ขาดความเชื่อมต่อซึ่งกันและกัน ความรักจะงอกงามได้ก็ต่อเมื่อคนสอง คนจริงใจ ผูกพันและให้อิสระกัน ความรักที่ลูกรังคังคังอาจเก็บกอดคนทั้งสองคนไว้ด้วยกันได้แต่ คงไม่เนิ่นนาน ความรักต้องใช้เสรีภาพและเสรีภาพก็ต้องมีความรัก สองอย่างนี้ต้องมีการพึ่งพากัน ดังนั้นเพื่อความรัก ความผูกพันที่ยั่งยืนของทุกคู่รัก”อิสรเสรี”ในการที่จะคิดหรือทำอะไรนั้นจึงเป็น สิ่งจำเป็น

ผลงานชิ้นนี้ไม่เกิดปัญหาในการทำงานเลยเพราะได้ประสบการณ์มาจากชิ้นที่ 1,2,3 มาเป็น จำนวนมากพอสมควรจึงนำมาพัฒนาเป็นผลงานชิ้นที่ 4 นี้ได้อย่างสมบูรณ์แบบ

เหตุผลที่เลือกชิ้นที่ 2 นี้ก็เพราะว่าตอบ โจทย์ของความคิดตัวข้าพเจ้าเองได้ตรงตามความคิด มากที่สุด ทั้งสี การจัดวาง องค์ประกอบต่างก็ลงตัวและสมบูรณ์แบบ ใช้เทคนิค etching silk screen paperblock จัดวางเป็นคู่เพื่อให้ตอบคำถามกันเองภายในผลงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระบวนการสร้างงาน

Etching แม่พิมพ์โลหะ (มักนิยมใช้แม่พิมพ์ทองแดง หรือสังกะสี) โดยนำแม่พิมพ์มาเคลือบด้วยวานิชดำ ซึ่งมีคุณสมบัติกันน้ำกรดได้ แล้วขีดเขียนด้วยเหล็กแหลม (needle) ลงไปเพื่อเปิดผิวหน้าแม่พิมพ์ จากนั้นนำแม่พิมพ์ลงแช่ในอ่างน้ำกรด แล้วล้างด้วยน้ำจืดล้างวานิชดำออก นำแม่พิมพ์ไปอุดหมึกพิมพ์ เช็ดหมึกในส่วนที่ไม่ต้องการของผิวหน้าแม่พิมพ์ออก คงเหลือไว้แต่หมึกพิมพ์ที่ฝังอยู่ในร่องลึกเท่านั้น จากนั้นนำไปพิมพ์โดยใช้กระดาษเนื้อดีที่ทำขึ้นเตรียมไว้ พิมพ์ผ่านแรงกดของแท่นพิมพ์ กระดาษพิมพ์ที่ขึ้นจะลงไปจับหมึก ในร่องลึกของแม่พิมพ์ขึ้นมามีปรากฏเป็นภาพที่ต้องการ

วิธีการทำภาพพิมพ์กัลดกรด การทำแม่พิมพ์วิธีนี้ต้องใช้สารกันกรดเคลือบหรือทาผิวโลหะเสียก่อน แล้วสร้างภาพด้วยวิธีต่างๆ เช่น แม่พิมพ์กัลดกรดพื้นแข็ง (hard-ground etching) แม่พิมพ์กัลดกรดพื้นนิ่ม (soft-ground etching) แม่พิมพ์กัลดกรดนูน (relief etching) จากนั้นจึงใช้กรดกัด กรดจะกัดผิวโลหะส่วนที่ไม่ได้เคลือบสารกันกรดลงไปเป็นจุด เส้น และลักษณะพื้นผิวต่างๆ และพื้นผิวที่เป็นหลุมร่องเหล่านี้ จะเป็นส่วนที่อุ้มหมึกไว้ให้ปรากฏในภาพพิมพ์

Aquatint เป็นกระบวนการที่ใช้สร้างน้ำหนักมากกว่าเส้น หรือร่องรอยต่างๆ ศิลปินจะโรยผงยางลงบนแม่พิมพ์ด้วยตู้โรยอย่างสน แล้วใช้ความร้อนบนแม่พิมพ์ให้ทั่ว เพื่อให้ยางสนละลายติดแน่นบนแม่พิมพ์ เมื่อนำแม่พิมพ์ไปแช่ลงในกรด น้ำกรดจะกัดผิวแม่พิมพ์รอบๆ ผงยางสนแต่ละจุดทำให้เกิดร่องวงแหวนเป็นจุดเล็กๆ น้ำกรดนี้สามารถกัดแม่พิมพ์ทั้งแผ่นให้มีน้ำหนักราบเรียบเสมอกัน หรือนำมาระบายลงบนแม่พิมพ์ด้วยพู่กัน เพื่อให้ร่องรอยของฝีแปรงก็ได้

Silksceen หรือที่รู้จักกันอีกชื่อหนึ่งว่า **Sengraph** วิธีการที่ง่ายที่สุดของเทคนิคนี้ก็คือ ศิลปินจะกันส่วนต่างๆที่ไม่ต้องการให้เกิดภาพของแม่พิมพ์ที่ขึงจากตะแกรงผ้า (ส่วนใหญ่เป็นผ้าใยสังเคราะห์ที่มีคุณภาพ คล้ายผ้าไหม) ขึงบนกรอบเฟรม จากนั้นหมึกพิมพ์จะถูกปาดด้วยยางปาดผ่านแม่พิมพ์ลงสู่กระดาษด้านล่าง โดยหมึกจะสามารถผ่านพื้นที่แม่พิมพ์ที่ไม่ได้ถูกกันเท่านั้นลงปรากฏบนกระดาษเป็นภาพ งานซิลค์สกรีนที่ใช้หลายๆสี สามารถทำได้โดยการพิมพ์ผ่านแม่พิมพ์หลายแม่พิมพ์ คือแม่พิมพ์แต่ละแม่พิมพ์สำหรับสีแต่ละสี นอกจากวิธีนี้ศิลปินสามารถเขียนภาพลงบนแผ่นฟิล์มใสด้วยหมึกที่มีความทึบแสง หรือแสงไม่สามารถส่องผ่านได้ ถ้าเป็นงานภาพพิมพ์สี ศิลปินจะ ต้องแยกสีโดยการเขียนแยกลงบนแผ่นฟิล์มแต่ละแผ่น ซึ่งต้องทับซ้อนให้พอดีกัน จากนั้นภาพบนฟิล์มจะถูกถ่าย ทอดลงบนแม่พิมพ์โดย กระบวนการฉายแสง คือใช้น้ำยาไวแสงผสมกับกาวอัดเคลือบให้ทั่วแม่พิมพ์ นำแผ่น ฟิล์มที่เขียนไว้วางทับแม่พิมพ์ แล้วนำไปฉายด้วยแสงไฟ จากนั้นนำไปฉีดน้ำ พื้นที่ที่ศิลปินไม่ได้เขียนด้วยหมึกทึบแสงจะถูกกันไว้ด้วยน้ำยาไวแสงที่แข็งตัวและติดแน่น เมื่อนำไปพิมพ์หมึกพิมพ์จะไม่สามารถผ่านได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

วิเคราะห์การสร้างสรรค์

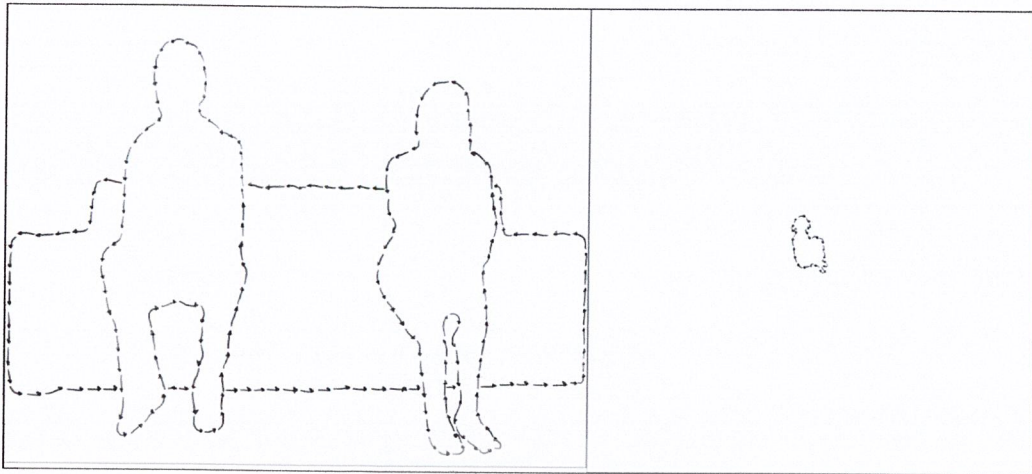
การสร้างสรรค์ศิลปกรรมแตกต่างไปจากการศึกษาวิจัยในศาสตร์สาขาอื่นๆ โดยเฉพาะกรอบของแนวความคิดที่ไม่สามารถระบุให้ชัดเจนแน่นอนหา ถ้าเป็นการศึกษาวิจัยด้านประวัติศาสตร์หรือการวิจัยผลงานศิลปกรรมที่สร้างเสร็จสิ้นแล้ว กระบวนการของการศึกษาที่กำหนดไปตามกรอบที่กำหนดไว้ล่วงหน้าได้ แต่ด้านการสร้างสรรค์ศิลปกรรมนั้น การกำหนดกรอบให้แน่นอนก็คือการควบคุมความคิดไว้ล่วงหน้าอย่างหลวมๆ ไม่ตายตัวจนเกินไป การสร้างสรรค์งานศิลปะก็จะสนุกและเป็นไปตามธรรมชาติของศิลปิน จากแนวทางการสร้างสรรค์ดังกล่าว ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์ขึ้นมาเป็นผลงานในศิลปะนิพนธ์ โครงการ “อิสรภาพของความรัก” แบ่งออกเป็นจำนวน 4 ชุดที่ตรงตามแนวความคิดในการสร้างสรรค์ แต่ละชุดนั้นมีความแตกต่างในแต่ละรายละเอียด ให้ได้เข้ากับสิ่งที่ต้องการที่จะสื่อความหมายออกมาในแต่ละชิ้นงาน เพื่อให้เกิดมีความคล้อยตามของอารมณ์ ความรู้สึกในงาน ข้าพเจ้าจึงขอยกย่องผลงานชิ้นที่ 4 มาวิเคราะห์การสร้างสรรค์ทัศนธาตุ และการแทนค่าความหมายตลอดจนการวิเคราะห์การวางองค์ประกอบของการสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ของตนเองได้ดังนี้

วิเคราะห์ทัศนธาตุ

ทัศนธาตุในงานศิลปะมีความสำคัญมากไม่ว่าจะเป็นรูปทรง พื้นผิว สี และน้ำหนัก เพื่อใช้ในการแสดงอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ ของชิ้นงานนั้นๆ อีกทั้งยังเป็นส่วนช่วยขยายความหมายภายในตัวงานศิลปะ เพื่อให้เข้าใจถึงเนื้อหาและเรื่องราวที่ผู้สร้างผลงานชิ้นนั้นๆ ต้องการสื่อออกมาผ่านเป็นตัวผลงานได้ดียิ่งขึ้น ข้าพเจ้าจึงเลือกผลงานชิ้นที่ 4 มาทำการวิเคราะห์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปทรง (Forms)

รูปทรง (Form) เป็นรูปธรรมของงานศิลป์ และเป็นส่วนสำคัญที่สื่อความหมายให้สมบูรณ์ซึ่งเกิดจากการประสานกันของโครงสร้างทางทัศนธาตุ กับโครงสร้างทางเนื้อหา อย่างมีเอกภาพและสุนทรียภาพ ในการแสดงออกของอารมณ์ ความรู้สึกและความคิด

รูปทรงที่เห็นเป็น ชายและหญิง ที่มีลักษณะโปร่งใส นั้น เป็นรูปทรงหลักที่มีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ ชุด “อิสรภาพของความรัก” นี้ ซึ่งแต่ละชิ้นก็มีลักษณะที่แตกต่างต่างกันไปเพื่อให้สอดคล้องกับอารมณ์ความรู้สึกและแนวความคิด

- ก. สำหรับผลงานชิ้นที่ 1 นี้ รูปร่างของชายและหญิงมีความ โปร่งใส ไม่มีรายละเอียดของรูปร่าง สามารถเห็นถึงกิ่งไม้ที่เป็นพื้นหลังของผลงาน จากสิ่งนี้แทนค่าของความเป็นคู่รักระหว่างชายหญิงที่ต้องการพื้นที่ส่วนตัว ต้องการระยะห่างระหว่างกันและกัน และภาพที่อยู่ด้านข้างอีกชิ้นเป็นผลงานในชุดเดียวกัน แต่จะเห็นได้ว่ามีรูปทรงของผู้หญิงอยู่ตรงกลางเพียงรูปทรงเดียวที่อยู่ในลักษณะท่านั่งกอดเข่าและมีตัวหนังสือล้อมรอบ ต้องการสื่อถึงความอัดอั้นคับคั่งใจที่ตัวเราคือฝ่ายผู้หญิงรู้สึกอยู่ ณ ขณะนั้นและ เป็นต้นเหตุให้ฝ่ายหญิงเกิดความรู้สึกอยากมีพื้นที่ส่วนตัว ดังเช่นในภาพด้านข้าง
- ข. รูปทรงของโซฟาที่ชายและหญิงนั่งอยู่นั้น เป็นรูปทรงสามมิติ ที่มีความกว้าง ความยาว ความลึกและหนาแน่นเป็นหลัก เป็นรูปธรรมที่ใช้สื่อถึงเรื่องราวไปสู่ผู้ชม ว่าโซฟาเป็นที่ๆสำหรับนั่งพักระหว่างความรักของคนสองคน เพื่อหยุดย้อนกลับไปมองได้ถึงความรักที่มีต่อกันว่าเพียงพอหรือมากเกินไปเพียงใด กับคำว่ารักระหว่างเรา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะผิว (Textures)

ก. ลักษณะผิวของกิ่งไม้ นั้นมีลักษณะนุ่มถือว่า เป็นพื้นผิวที่สามารถจับต้องได้ด้วยมือ เป็นลักษณะพื้นผิวที่เป็นอยู่จริงๆ ซึ่งสามารถสัมผัสได้จาก

ผลงาน

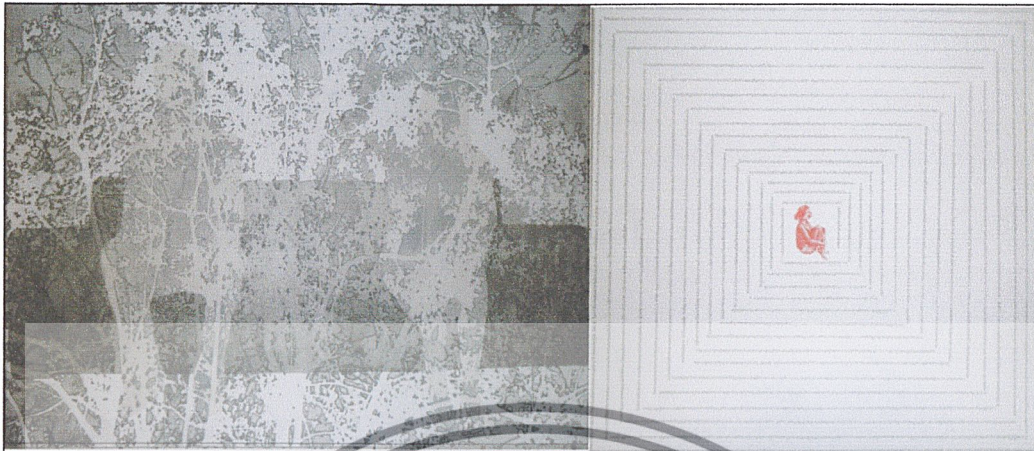
ข. ลักษณะของตัวหนังสือ นั้นก็มีความนุ่มสามารถสัมผัสและจับต้องได้

ค. เป็นลักษณะของพื้นผิวที่สัมผัสได้ด้วยสายตา จากการมองเห็นแต่ไม่ใช่ลักษณะที่แท้จริงของผิว เป็นการเขียนโดยจินตนาการของศิลปินทำกระบวนการ Aquatint

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สี (Colour)

- ก. สำหรับผลงานชุดนี้ข้าพเจ้าเลือกที่จะใช้สีที่ทำให้รู้สึกนุ่มๆ สบายๆ เพราะต้องการให้รู้สึกถึงการหยุดพัก นั่งพัก และที่ใช้สีนี้ตรงกับตัวผู้หญิงของภาพด้านข้างก็เพราะสาเหตุที่ว่าผลงานชุดนี้ความสำคัญหรือจุดเด่นของงานต้องการสื่อถึงตัวเราซึ่งเป็นผู้หญิงจึงใช้สีที่มีลักษณะโดดเด่นเพื่อให้ได้เป็นจุดสนใจนั่นเอง

น้ำหนัก (Volume)

- ก. น้ำหนักเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดความสมบูรณ์ของผลงานร่วมกับทัศนธาตุอื่นๆ น้ำหนักในงานของข้าพเจ้านั้น ก่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างรูปร่างกับที่ว่าง ซึ่งทำให้สามารถเน้นรูปทรงหรือรูปร่างภายในของผลงานของข้าพเจ้าได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิเคราะห์การจัดองค์ประกอบภาพ

การจัดองค์ประกอบทางศิลปะ เป็นหลักสำคัญสำหรับผู้สร้างสรรค์และผู้ศึกษางานศิลปะ เนื่องจากผลงานศิลปะใด ๆ ก็ตามล้วนมีคุณค่าอยู่ 2 ประการ คือ คุณค่าทางด้านรูปทรงและคุณค่าทางด้านเรื่องราว

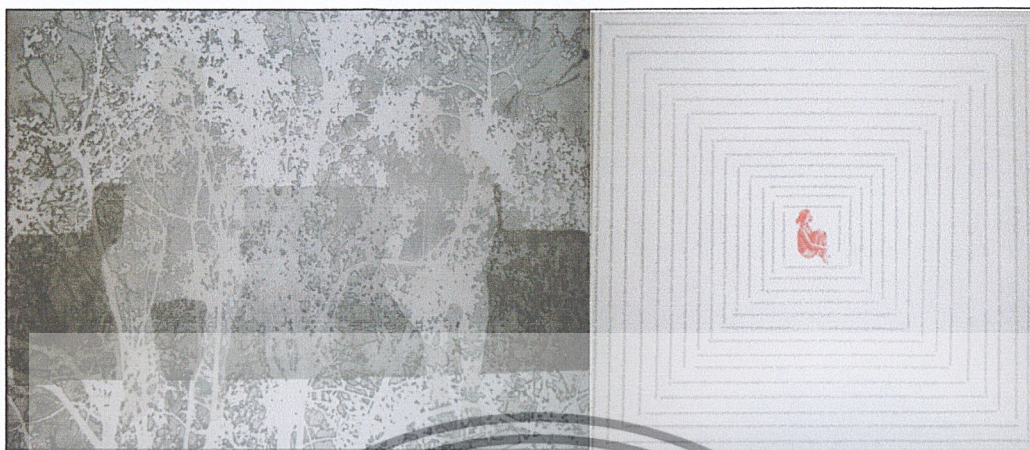
คุณค่าทางด้านรูปทรง เกิดจากการนำเอา องค์ประกอบต่าง ๆ ของ ศิลปะ อันได้แก่ เส้น สี แสงและเงา รูปปร่าง รูปทรง พื้นผิว ฯลฯ มาจัดเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดความงาม ซึ่งแนวทางในการนำองค์ประกอบต่าง ๆ มาจัดรวมกันนั้นเรียกว่า การจัดองค์ประกอบศิลป์ (Artcomposition)

คุณค่าทางด้านเนื้อหา เป็นเรื่องราว หรือสาระของผลงานที่ศิลปินผู้สร้างสรรค์ต้องการที่จะแสดงออกมา ให้ผู้ชมได้สัมผัส รับรู้ โดยอาศัยรูปลักษณะที่เกิดจากการจัดองค์ประกอบศิลป์นั่นเอง หรืออาจกล่าวได้ว่า ศิลปิน นำเสนอเนื้อหาเรื่องราวผ่านรูปลักษณะที่เกิดจากการจัดองค์ประกอบทางศิลปะ ถ้าองค์ประกอบที่จัดขึ้น ไม่สัมพันธ์กับเนื้อหาเรื่องราวที่นำเสนอ งานศิลปะนั้นก็จะมีขาดคุณค่าทางความงามไป ดังนั้นการจัดองค์ประกอบศิลป์ จึงมีความสำคัญในการสร้างสรรค้งานศิลปะเป็นอย่างยิ่งเพราะจะทำให้งานศิลปะทรงคุณค่าทางความงามอย่างสมบูรณ์

ผลงานศิลปะในโครงการ “อิสรภาพของความรัก” มีทั้งหมด 4 ชุด ชุดที่ข้าพเจ้าได้ยกมาเพื่อเป็นตัวอย่างในการวิเคราะห์ ห้องค์ประกอบภาพตามหัวข้อต่างๆ คือผลงานชุดที่ 4 เพื่อให้เข้าใจเรื่องราวภายในงานรวมถึงเนื้อหาต่างๆ ที่ข้าพเจ้าต้องการที่จะสื่อ โดยสามารถวิเคราะห์ได้ตามหัวข้อ ต่างๆ ดังนี้

1. ความกลมกลืน (Harmony)

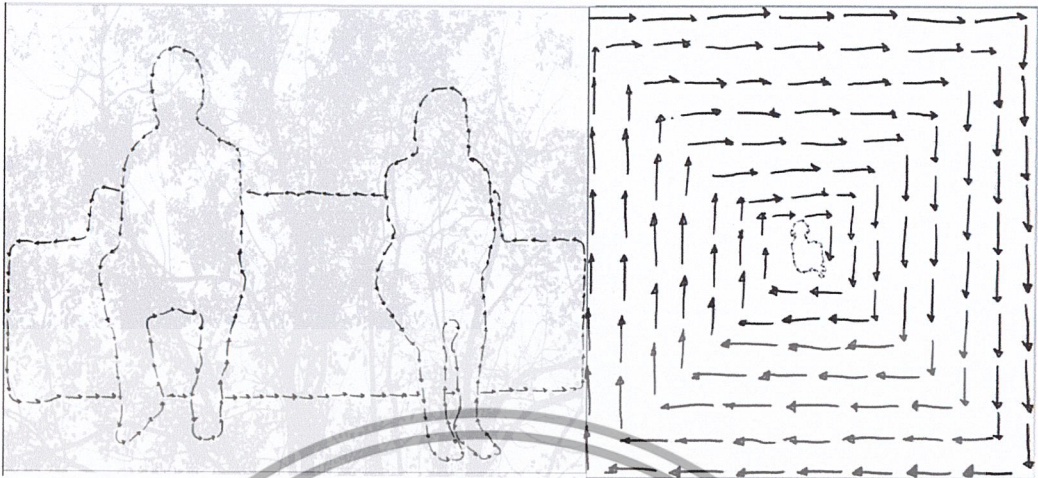

การจัดองค์ประกอบของสิ่งทีคล้ายกัน ใกล้เคียงกัน ทำให้เกิดความรู้สึก นุ่มนวล กลมกลืน มีความสัมพันธ์ต่อกัน สามารถนำไปสู่ความเป็นเอกภาพได้ การประสาน เชื่อมต่อติดหรือทับกันของรูปลักษณะ แสง เงา สี โดยวิธีจัดให้ประสานกลมกลืน เป็นเรื่องราว พวก หมู่ หรือ ลำดับกันให้เกิดความเหมาะสมสวยงามมองดูแล้วไม่ขัดตา ไม่มาจนเกินไป

ชิ้นงานของข้าพเจ้าถือเป็นความกลมกลืนกันในองค์ประกอบ กลมกลืนด้วยรูปทรงและรูปร่างอีกทั้งยัง กลมกลืนด้วยสี ที่มักใช้สีไปในโทนสีที่ใกล้เคียงกันและยังเป็นการกลมกลืนด้วยพื้นผิวอีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

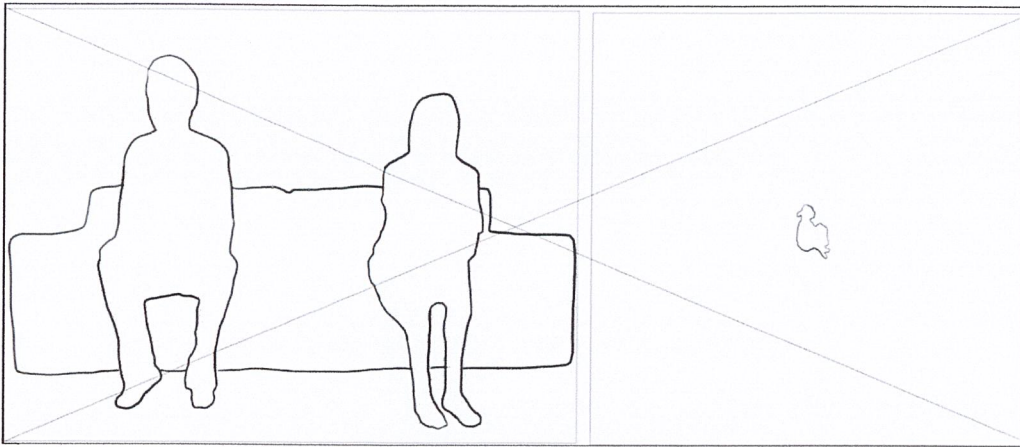
2. ความหลากหลาย (Variety)

ความหลากหลายเป็นการแก้ปัญหาความน่าเบื่อหน่ายในการจัดองค์ประกอบ ให้เกิดเอกภาพด้วยความกลมกลืนเป็นระเบียบ

ความมีเอกภาพที่เกิดจาก ความหลากหลาย เป็นหลักพื้นฐานสำคัญที่จะสร้างความพึงพอใจในการชมงานศิลปะของผู้ชม ความหลากหลายนี้จะถูกจัดสมดุลให้ถูกต้องโดยมีการประสานระหว่างความขัดแย้งต่างๆ ถ้าได้มีการควบคุมที่ดูเหมือนการปลดปล่อยให้เป็นไปตามธรรมชาติแต่ต้องมีความถูกต้อง มีฉะนั้นจะเกิดการตบสนับไม่ขาดความงาม ส่วนผลงานของข้าพเจ้ามาความหลากหลายของรูปทรงรูปร่าง แต่ด้วยส่วยลายที่เป็นถึงไม่เป็นพื้นหลังทั้งหมด ทำให้ดูกลมกลืนกัน

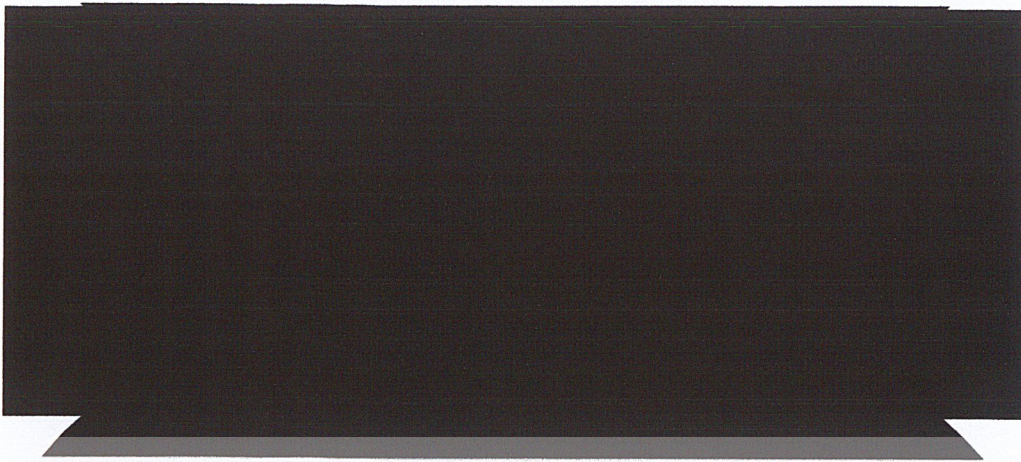
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ความสมดุล (Balance)

น้ำหนักที่เท่ากันขององค์ประกอบ ไม่เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง ในทางศิลปะยังรวมถึงความประสานกลมกลืน ความเหมาะสมพอดีของ ส่วนต่าง ๆ ในรูปทรงหนึ่งหรืองานศิลปะชิ้นหนึ่ง การจัดวางองค์ประกอบต่าง ๆ ลงใน งานศิลปกรรมนั้นจะต้องคำนึงถึงจุดศูนย์ถ่วง ในธรรมชาตินั้น ทุกสิ่งสิ่งของที่ทรงตัวอยู่ได้โดยไม่ล้มเพราะมีน้ำหนักเฉลี่ยเท่ากันทุกด้าน ฉะนั้นในงานศิลปะถ้ามองดูแล้วรู้สึกว่ามีบางส่วนหนักไป แขนงไปหรือเบา ขวางไปก็จะทำให้ภาพนั้นดูเอนเอียง และเกิดความรู้สึกไม่สมดุล เป็นการบกพร่องทางความงาม

ผลงานชุดนี้เป็นความสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เหมือนกัน ใช้องค์ประกอบที่ไม่เหมือนกัน แต่มีความสมดุลกัน เส้นแกน (Axis) เส้นเป็น โครงสร้างที่เห็น ไม่ได้ด้วยตาแต่เห็นได้ด้วยจินตนาการ ภาพที่มีดุลยภาพในภาพมีรูปทรง เท่า ๆ กันอยู่ 2 ข้างของเส้นแกนตั้งด้านแต่ด้วยองค์ประกอบที่ต่างกันจึงดูว่าไม่สมดุลกัน ผลงานชุดนี้ก็ถือเป็นภาพที่สมดุลเช่นกัน

4. สัดส่วน (Proportion)

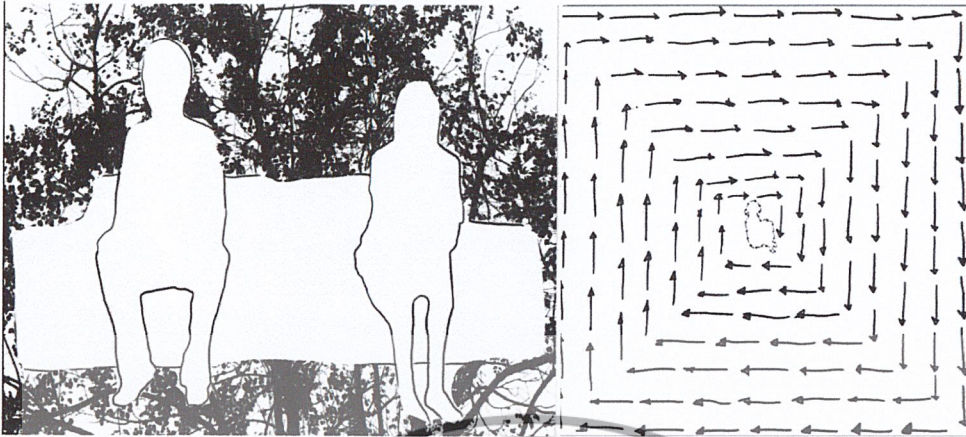
ความสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสมระหว่างขนาดขององค์ประกอบที่แตกต่างกัน ทั้งขนาดที่อยู่ในรูปทรงเดียวกันหรือระหว่างรูปทรง และรวมถึงความสัมพันธ์กลมกลืนระหว่างองค์ประกอบทั้งหลายด้วย ซึ่งเป็นความพอเหมาะพอดี ไม่มากไม่น้อย ขององค์ประกอบทั้งหลายที่นำมาจัดรวมกัน สัดส่วนที่เป็นมาตรฐาน จากรูปลักษณะตามธรรมชาติของ คน ซึ่งโดยทั่วไป สัดส่วนตามธรรมชาติ จะมีความงามที่เหมาะสมที่สุด ซึ่งภาพคน ในผลงานชุดนี้มีขนาดตรงตามสัดส่วนความเป็นจริงของมนุษย์จึงทำให้ภาพมีความรู้สึกว่าลงตัว

5. ความเป็นเด่น (Dominance)

ความเป็นเด่นคือ ส่วนที่สำคัญในภาพหรือบริเวณที่มีความชัดเจน สะดุดตาเป็นแห่งแรก รับรู้ได้จากการมองที่สำเร็จแล้ว จุดเด่นจะเป็นลักษณะของการมีอำนาจเด่นชัดกว่าส่วนประกอบอื่นๆ ซึ่งความเป็นเด่นของผลงานข้าพเจ้านั้น คือตัวผู้หญิงสีแดงที่ดึงใจให้มีความโดดเด่นทั้งเรื่องของเนื้อหาและเรื่องสีที่ดึงดูดแล้วสะดุดตา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. การเคลื่อนไหว (Movement)

การเคลื่อนไหวที่เกิดจากการซ้ำกันขององค์ประกอบ เป็นการซ้ำที่เป็นระเบียบ จากระเบียบธรรมดาที่มีช่วงห่างเท่าๆ กัน มาเป็นระเบียบที่สูงขึ้น ซ้ำซ้อนขึ้นจนถึงขั้นเกิดเป็นรูปลักษณะของศิลปะ โดยเกิดจากการซ้ำของหน่วย หรือการสลับกันของหน่วยกับช่องไฟ หรือเกิดจากการเคลื่อนไหวต่อเนื่องกันของเส้น สี รูปทรง หรือน้ำหนัก

ภายในผลงานชุดนี้มีการเคลื่อนไหวของภาพคือ ต้นไม้ และ ตัวหนังสือ ที่มีการจัดวางเรียงวนไปเรื่อยๆ จึงทำให้เกิดการเคลื่อนไหวขึ้นภายในภาพขึ้น เพื่อให้ผู้ชมได้อ่านตามเส้นทางที่ตัวอักษรในผลงานได้เดินทาง ไปจนถึงจุดที่เป็นหัวใจหรือที่มาทั้งหมดของโครงการ “อิสรภาพของความรัก”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

บทสรุป

อิสรภาพของความรัก มีหลากหลายมุมมอง ด้วยความรักแล้วคือการให้อิสรภาพบนความผูกพัน การให้ความไว้วางใจ ให้อิสระกับอีกฝ่าย ได้สร้างทรงขงความรัก ความรักจะเติบโตได้ดีที่สุดในที่ๆเปี่ยมล้นไปด้วยความไว้วางใจ ความรักที่ไร้อิสรภาพนั้น ย่อมไม่ใช่ความรักอย่างแท้จริง แต่เป็นสิ่งที่ลวงตาที่ครอบงำหัวใจของตนเอง อิสรภาพของความรักจะต้องไม่อยู่ในกฎของกันและกัน คนเรามักยึดติดกับความรัก คิดว่าเป็นของตัวเอง ไม่สามารถปล่อยวางได้ ยิ่งกลัวก็ยิ่งเหินห่าง ยิ่งถูกตาม ก็เหมือนยิ่งหนี ความรักหากไม่คิดครอบครองจนทำให้เหมือน โคนครอบงำ ความรักนั้นจะมีแต่สิ่งดีๆในความรู้สึก

ข้าพเจ้ามีความคิดว่า ทุกชีวิตต้องการความอิสระ ไม่มีใครอยากถูกคุมขัง สิ่งมีชีวิตทุกอย่างบนพื้นโลกย่อมมีความรู้สึกเป็นตัวของตัวเอง เมื่อเรารู้สึกถูกคุมขังกักขัง เราก็ไม่อยากจะอยู่ในที่ๆนั้น เราอยากมีความสุขกับการที่ได้ดูได้เห็น ในสิ่งที่เราอยากดูอยากเห็น เพื่อให้ได้มาซึ่งความสุข จึงปลดปล่อย อิสรภาพกลับคืนสู่ความรัก อย่างที่เราต้องการ

การดำเนินงานและขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน เริ่มต้นจากการค้นคว้าหาข้อมูล อิทธิพลด้านต่างๆ ที่มีผลต่อแนวคิดและเนื้อหาของเรื่องราวที่ต้องการจะถ่ายทอดสู่ผลงาน เมื่อรวบรวมข้อมูลและความคิดแล้ว จึงนำมาสร้างภาพร่างเพื่อศึกษารูปแบบของผลงาน และปัญหาต่างๆ เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของผลงาน

เทคนิคที่ตอบสนองต่อรูปแบบและลักษณะของผลงาน ในที่นี้ข้าพเจ้าได้ผสมผสานกันระหว่างเทคนิคภาพพิมพ์โลหะ(Etching)ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม(Silk screen)และเทคนิคภาพพิมพ์แม่พิมพ์กระดาษ(paper block) ปรีนอิงค์เจ็ทลงสติ๊กเกอร์ใสแปะบนแผ่นอะคริลิกและเทคนิคการตัดแผ่นอะคริลิก งานแต่ละขั้นก็มีการผสมกัน 2-3 เทคนิคที่แตกต่างกันออกไป ในการแสดงออก เพราะเป็นเทคนิคที่เหมาะสมและสอดคล้องกับรูปแบบและเนื้อหาของผลงาน ลักษณะการจัดวางของผลงานมีการจัดวางแบบ 2 มิติ ภาพ 2 ภาพที่จัดวางคู่กัน มีการเชื่อมโยงกันทางความหมาย

จากเอกสารประกอบผลงานชุดนี้ได้แสดงให้เห็นขั้นตอน ของการสร้างผลงานตั้งแต่จุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ ขอบเขตการสร้างสรรค์ อิทธิพล ทศนะคติในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะแนวทาง และการพัฒนาการแสดงออกในผลงาน ตลอดจนสรุปกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานจากประสบการณ์การศึกษา ค้นคว้า ปฏิบัติงานที่สัมพันธ์กับสภาพจริงของสังคมที่มีรูปแบบวัฒนธรรมต่างไปจากรูปแบบที่ข้าพเจ้าคุ้นเคย ซึ่งทำให้ได้ประโยชน์แก่ตนเองทั้งข้อคิดในการดำเนินชีวิตและการได้สร้างประโยชน์แก่สังคม โดยส่งผ่านด้วยผลงานศิลปะชุดนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

จากการทำผลงานที่ผ่านมาปัญหาส่วนใหญ่จะเกิดขึ้น ในกระบวนการทำผลงานจริงมีความผิดพลาดในเรื่องของชิ้นงานไม่ว่าจะเป็นเรื่องของรูปแบบที่จะนำเสนอ ขั้นตอนของกระบวนการทำเทคนิคหรือแม้แต่ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ที่ออกมา ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ จึงมีการนำผลงานกลับไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้ผลงานที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการนำเสนอและมีความสมบูรณ์ของผลงานมากที่สุด และปัญหาการจัดวางผลงาน ที่ยังไม่ลงตัว ข้าพเจ้าก็ได้ใช้ความเชื่อมต่อกันของเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กันมาต่อเข้าหากันในการจัดวาง ข้าพเจ้าหวังว่าศิลปินนิพนธ์ชุดนี้จะทำให้รู้จักความรักที่หลากหลายมากขึ้นและเรียนรู้ที่จะรักได้อย่างถูกต้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

- John Armstrong. จิระพัฒน์ พิตรปรีชา(แปล). 2551. ความลับในความรัก. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ฟรี
 ฟอรัม
- ต้นกล้า นัยนา. 2550. เหลือที่ว่างให้ความรักนั่งพัก. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มติชนปากเกร็ด
- อนนุมาร์. 2552. หรือเราต้องห่างกันซักพัก. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไยใหม่
- ว.แหวน. 2545. เป็นอะไรไปความรัก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไยใหม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลงานศิลปะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อผลงาน Uncomfortable Love, 2554
 เทคนิค ภาพพิมพ์แผ่นโลหะ, ตะแกรงไหม
 ขนาด 160x120 ซม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อผลงาน freedom for each other , 2554

เทคนิค ภาพพิมพ์โลหะและภาพพิมพ์แม่พิมพ์กระดาษ

ขนาด 160x130 ซม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล	นางสาว ฟ้าสวย กล่อมจิตร
วัน เดือน ปีเกิด	22 พฤศจิกายน 2531 ที่กรุงเทพฯ
ที่อยู่	28/4 หมู่ 14 ถนน บางนา-ตราด ต.บางแก้ว อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ 10540
ประวัติการศึกษา	2549 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ 2553 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สาขาวิชา ภาพพิมพ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้